

Zasavski TRIEDNIK

Štev. 30

Trbovlje, 20. julija 1947

Leto X.

7 dni
po svetu

Se vedno so oči vse svetovne pozornosti uprte v London, kjer zasedajo tisti, ki naj bi zgradili svetovna nasprotja, pripravili ugodna tla za razorožitve in s tem pogoje, če ne za trajen, pa vsaj za večleten mir. Toda tam se, kot je videti, krha in delegatom svetovna javnost očita več kot pooblaščenost. Zato pa je bil mnogo hitrejši ameriški zunanji minister Dulles, ki je zadnjič kot v porog razorožitvenim razgovorom napovedal

ATOMSKA SKLADIŠČA ZA SVOJE ZAVEZNIKE

seve za tiste, ki vedno v atlantskem paktu. Sicer ga je dan kasneje nekoliko korigiral njegov predstojnik Eisenhower, ki je v zvezi s tem dejal, da za to še ni nič konkretnega, da pa se mu zdi ta načrt logičen. Nič čudnega, da pripisujejo že sedaj mnogi svetovni časniki krivdo za neuspeh razorožitvenih razgovorov Dullesu.

Medtem pa se tudi v Alžiru nadaljuje krvava igra, ki vsak dan zahteva sto in sto nedolžnih žrtev. Francoske kolonialne oblasti, zlasti pa njihova sodišča, dan za dnem izrekajo smrtno obsodbo nad ljudmi, ki so obtoženi sodelovanja z uporniki. Zda pa niso med obsojenimi zgolj moški, marveč so obsodili tudi

DVE ŽENSKI NA SMRT POD GILJOTINO

kar je dvignilo velik del svetovnega javnega mnenja. Res! Alžir ni več notranja zadeva Francije, marveč vseh svetovnih. Vendar je videti, da Francija kljub temu nadaljuje svojo nevarno igranje, saj je pred dnevi vlada zahtevala za podaljšanje pooblastil za generalnega rezidenta v Alžiru — Lacosta.

Nič boljša ni na Cipru, kjer se vedno zapirajo svobodoljubne ljudi in jih obsojajo na večletne kazni in celo na smrt. Morda je tudi to vzrok, da se bo Grčija ponovno obrnila na OZN in zahtevala, da se vprašanje Cipra postavi na dnevni red bližnjega zasedanja. Zda pa je tudi potrjeno, da pojde

MAKARIOS V ZDA

kjer bo amerškemu javnemu mnenju pojasnil ciprsko upravljanje. Makarios je dejal, da pripisuje temu obisku posebno važnost, saj bo na ta način prišlo do bolj objektivnega in liberalnega stališča ameriške diplomacije. Kdo ve?

Vse kaže, da se je tudi na ravna upra naznanila in morebitno občutku negotovosti. Ta teden je bil v znamenju velikih neviht in neurij po vsem svetu. Najbolj pa menda

NA FILIPINIH, KJER JE DIVILJAJ TAJFUN

in povzročil v pokrajini Pan-asian strašno razdejanje. Po zadnjih vestih so našli doslej nad 230 trupel, bojijo pa se, da je število mrtvih mnogo večje.

Nadaljujejo pa se tudi letalske nesreče. Letalo holandske družbe KLM je treščilo v morje 15. julija pri Biaku na novi Guineji in je našlo smrt

V VALOVIH 57 LJUDI

Iz morja so rešili le 11 oseb, med katerimi je mnogo hudo ranjenih in torej obstaja bojazen, da se bo število še povečalo. Vzrok katastrofe še ni znan.

VREME

ZA CAS OD 17. — 27. JULIJA

Sprva jasno, še s slino vroči. Na nekdo med 23. in 24. julijem izdatne nevihtne padavine z neurjem, hkrati močna ohlajitev. V nadaljnjem poteku povečini jasno in vroče vreme, vendar so močne krajevne nevihte.

INDUSTRIJSKA IN RUDARSKA PROIZVODNJA I. POLLETJA V ZASAVJU

Po začrtani poti

Ko smo ob prvem četrtletju pregledali dosežene proizvodne uspehe, smo videli, da so naša industrijska proizvodna in rudarska podjetja krepko startala in dosegla kaj lepe uspehe. Istočasno pa smo tedaj vedeli, da je pravzaprav industrijska dejavnost I. tromesetja postala v celoti temelj za doseg vseh planiranih nalog in ni bilo neupravičeno mnenje, da imamo vse pogoje za presežek letošnjih začetnih — če ne vseh, vsaj glavnih proizvodnih smeric.

To lahko ugotovljamo tudi sedaj ob končanem prvem polletju ko vemo, kako smo izpolnili tako imenovani »plan v malem«, kot ga imenujejo v nekaterih naših podjetjih. Videti je, da krepko uresničujemo tisto, kar smo si začetni ob začetku leta, in da gre malone vsespovsod brez kakih večjih motenj ali težav, kot je bilo to na primer lani ali predlani. Takrat smo imeli silne težave s preskrbo električnega toka, kar je kaj slabo vplivalo na izpolnitev planskih obveznosti. Vsega tega v prvih mesecih letošnjega leta ni bilo v tolikni meri. Skupno smo torej dosegli 32 odst. planske proizvodnje, so pa panoge, ki so se krepko pogajale nad 50 odst. dosežene proizvodnje, in lahko računamo, da bodo njihove obveznosti izpolnjene že v prvih dneh decembra.

Zasavski rudarji so na primer nakopali v prvih šestih mesecih kar 955.875 ton premoga, kar znaša malone za 15.000 ton več kot v istem razdobju lani. Prednjači rudnik Senovo, ki je izpolnil 56 odst. letnega proizvodnega načrta.

Letošnje muhasto vreme nam je prizadejalo dokaj občutno škodo. Zadržanje dni pa se vremenske neprijetnosti kar vrtijo in videti je — vsaj tako trdijo meteorologi — da jih še ne bo konec.

Ze toča, ki je padala pred tedni, je povzročila kmetovalcem v spodnjih krajih okraja, zlasti v okolici Sevnice, občutno škodo. Najhuje pa je divjala dne 15. julija, saj je uničila večji del pridelka v okolici

Mladi zadrudniki iz Brežice so tekmovali

Velikega kmečkega slavlja na Črnci se je udeležilo nekaj sto ljudi — lepe nagrade za najboljšo živino, najboljše žančice in kosce

V nedeljo je bilo na posestvu zadrudnika Radanoviča v Črnci pri Brežicah veliko kmečko slavlje, ki ga je organizirala KZ Brežice oziroma njen aktiv mladih zadrudnikov. Treba je reči, da so se mladi zadrudniki na to slovesnost res temeljito pripravili, saj je prireditev vse, ekoli potekala vzorno in brez napak.

Dopoldan je bilo premovanje živine. Zadrudniki so pripeljali precej rodovitne živine, za katero so posamezniki dobili lepe nagrade.

Popoldan so se najprej pomerile žančice in pokazale prisornim izredno naglico pri četju. Podobno so se odrezali tudi kosci. Oboji najboljše so dobili lepe nagrade.

Po tekmovanju se je razvila sproščena kmečka zabava, ki je trajala pozno v noč. Vsem prisotnim bo nedeljska prireditev ostala v lepem spominu.

Z 2-ODSTOTNIM PREKORAJENJEM PLANSKIH NALOG V DRUGO POLLETJE TEKOČEGA LETA — V GLAVNEM SMO DOSEGLI POVOLJNE REZULTATE V VSEH PANOGAH INDUSTRIJE IN RUDARSTVA — PROIZVODNOST DELA V RAZVESELJIVEM PORASTU — SKUPNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU 13.853

vodnega načrta. Na drugem mestu je rudnik Trbovlje-Hrastnik s 53 odst. izvršenim planom, potem pa sledita rudnik Kmetelj in Zagorje. V Globokem so nakopali 8416 ton lignita in dosegli s tem 67 odst. letnega proizvodnega načrta.

Nič slabše niso ostale industrijske panoge. Pisalnega in

Priprave za V. občinsko praznovanje v Zagorju

Zagorjanj vsako leto praznujejo svoj občinski praznik s prijetno zavestjo, da se njihovo mesto širi in razvija. Vsako leto raste iz tal kakšna nova zgradba, vsako leto izginjajo žalostni ostanki minulosti.

Letos pripravljajo zagorske množične organizacije, zlasti delavskoprosvetna društva, ZB NOV in športne ter telesnovezgojne organizacije spet vrsto prireditev, s katerimi bodo počastile občinski praznik. Poseben pripravljali odbor se je že večkrat sešel in sklenil, da bodo prireditev v počastitev občinskega praznovanja na letnem teletovadišču TVD »Partizana« torej na prostoru, ki v enomer gostoljubno sprejema množice ljubiteljev aktivnega dela pripadnikov zagorskih množičnih organizacij. Bržkone se bodo prireditev pričele osrednje avgusta, zaključile pa v nedeljo 11. avgusta. Posebna prireditev bo na sam občinski praznik, dne 9. avgusta na Izlakeh, o kateri bomo še posebej poročali.

tiskarskega papirja smo izdelali 2211 ton in dosegli 58 odst. izvršitev letnega plana. Krepko so presegli plan v pohištveni industriji, saj so izdelali kar 578 garnitur, kar znaša 91 odst. letnega načrta. Cementna industrija je dosegla 49 odst. letnega načrta, kovinska industrija glede na letošnje večje planske

naloge pa 45 odst. letnih obveznosti. Steklarji so v tem času proizvedli 3165 ton stekla, kar znaša 58 odst. izvršenega plana. Pa tudi v ostalih vejah industrijske dejavnosti smo uspešno zaključili polletne naloge.

Razveseljivo je poleg ostalega še to, da lepo narašča proizvodnost dela, ki je bila v tem času za 2 odst. večja kot v istem razdobju lani. Tu pa prav gotovo še niso izčrpane vse možnosti in ni malo podjetij, ki temu navede važnemu vprašanju posvečajo vse več pozornosti.

V okraju smo imeli ob zaključku prvega polletja zaposlenih v industriji in rudarstvu 13.853 delavcev.

Praznik šoferjev v Vidmu-Krškem

Združenje šoferjev je skupno z Avto-moto društvom Vidmu-Krško dostojno praznovalo svoj praznik — dan šoferjev. V ta namen so priredili pretekle nedelje sprejeto, na katerem je sodelovalo nad 30 vozil, ki so bila okrašena s cvetjem in zelenjem. Zborna mesto so imeli v Vidmu-Krškem, od koder so se odpeljali na stadion »Matije Gubca«, nato pred upravno poslopje Tovarne celuloze in papirja in končno v Brestanico, oziroma Senovo.

Glavni del proslave je potekal pred tovarniškim upravnim poslopjem, kjer so predstavniki varnostnih organov govorili zbranim šoferjem o pomenu njihove organizacije, o varnosti prometa in disciplini na cesti.

Očka dobro in srečno vozi!

13. julij je praznik šoferjev in avtomobilistov, ki ga obhajajo po vsej Sloveniji. Praznujejo ga v spomin na 13. julij leta 1944, ko je prva motorizirana enota NOV stopila v akcijo pri Žužemberku.

Letošnji trinaesti julij so letos praznovali tudi v našem okraju v Hrastniku, Brežicah in v Trbovljah. Velikanska avtomobilska parada, ki se je preteklo soboto razvijala po glavni trbovski cesti, bo domaćinom še dolgo ostala v spominu. Trbovski Zdrženje šoferjev in avtomobilistov je imelo v soboto, 13. t. m., slavnostno sejo v restavraciji »Turist« na Vodah, katere so se udeležili tudi zastopniki oblasti in množičnih organizacij. Na to slovesno sejo so šoferji povabili tudi najstarejšega in prvega šoferja v Trbovljah tov. Franca Gučka. Tovarš Guček je ob tej priložnosti izrekel nekaj misli. Tako naj bi organizacija skrbel, da ne bi bilo nobenega šoferja izven organizacije, kajti to združenje je močna sila, ki koristi posamezniku in skupnosti. Velika je odgovornost šoferjev proti skupnosti, saj odgovarjajo za dragoceno življenje vsakega posameznika, spet drugi za upanje, jim dobrine, potrebni so za hitro preskrbo živil, za prevoz bolnikov v bolnišnico, potrebne so reševalne in gasilske motorizirane enote in tako dalje. Če na vse to pomislimo, človek spozna, kaj pomeni biti pravi, dober šofer. Ljudje zelo pogosto vidijo in pravijo, kako udobno je sedeti za volanom, ne pomislijo pa, kakšno odgovornost nosi šofer in koliko skrbi ima med vožnjo, saj mora paziti in misliti na vse. Če pride do kakšne nesreče — kdo je kriv? Najprej se obsoja šofer, čeprav ni vedno tako, saj

je mnogo drugih stvari, ki povzročijo nesrečo. Res pa je, da mora biti šofer človek na svojem mestu. Ko odhaja šofer zjutraj v svojo odgovorno službo, ima tudi on v mislih svoje drage. Tudi njemu zakliče njegov sinček zjutraj v pozdrav: »Očka, srečno vozi in vrni se zdrav domov!«

Tovariš Franc Guček je ob tej lepi priložnosti razdelil vsem šoferjem uspešno delo in jim čestital k njihovu prazniku.

Predsednik združenja je na tej slovesni seji izročil častne diplome tov. Francu Gučku kot najstarejšemu šoferju v Trbovljah, zaslužnim članom društva, tov. Pozniču in Sešlerju ter predsedniku AMD Trbovlje, kakor tudi prometnemu odseku TNZ Trbovlje.

PREDSEDNIK ZDRUŽENJA ŠOFERJEV IN AVTOMEHANI KOV TRBOVLJE PREDAJA NAJSTAREJŠEMU ŠOFERJU — FRANCU GUČKU DIPLOMO

OB PRAZNIKU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA. 22. JULIJA

Želijo vsem borcem in delovnim ljudem še več uspehov v izgradnji socialistične domovine in jim čestitajo k temu prazniku

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR, OKRAJNI KOMITE ZKS, OKRAJNI ODBOR SZDL TRBOVLJE — vseni ostalim množičnim organizacijam ter občinskimi vodstvi in občinskimi ljudskimi odbori okraja Trbovlje.

Prav tako čestitajo k temu prazniku vsa podjetja in ustanove v okraju Trbovlje ter uredništvo in uprava »Zasavskega tednika«.

INICIATIVNI ODBOR OKRAJNE TURISTIČNE PODZVEZE NA DELU

Poživeti je treba delo turističnih organizacij

Ze nekaj časa obstaja, iniciativni odbor okrajne turistične podzveze pri okrajnem odboru SZDL. Pred kratkim se je le-ta sestel v Čateških toplicah in izvolil iz svoje srede za predsednika tov. Viktorja Burkelica, za tajnika pa tov. Vinka Salmica.

V več krajih našega okraja že obstajajo turistična olepševalna društva. Ponekod ta društva delajo, nasploh pa žrtvotirajo, oziroma so le na papirju. Prav zaradi tega je nujno potrebno, da čimprej ustanovijo okrajno turistično podzevo, ki bo dajala društvom smernice in jim pomagala pri delu.

Za sedaj bo nujno potrebno uskladiti, oziroma proučiti, na katerih področjih bi se lahko ustanovili turistične organizacije, ki bi ne bile le olepševalne. Treba bo na primer urediti vasi, zgraditi razne športne in druge objekte in podobno. Do

sedanjim in tudi novoustanovljenim organizacijam bo treba dati široko osnovno delo, hkrati pa bodo ta društva morala tesno sodelovati z okrajno gostin-

KONFERENCA KOMUNISTOV TRBOVLSKEGA RUDNIKA

TRBOVLJE, 18. julija — Tu

je bila danes redna letna konferenca aktivna komunistov rudnika Trbovlje-Hrastnik. Po poročilu sekretarja, Škrinjarja, ki je obrazložil enoletno delo aktivna, je sledila razprava, v katero je posegel tudi sekretar CK ZKS tov. Miha Marinko. Govoril je o znanje-političnih in gospodarskih problemih.

Na konferenco so bomo povrnili v prihodnji številki. (v)

sko zbornico, gozdnim gospodarstvom itd. Razen navedenega bodo morale te organizacije pomagati sorodnim organizacijam oziroma društvom, kot so to društva prijateljev prirode, taborniki, planinci in podobno, da bodo njihove postojanke za turiste prijetno zatočišče, kjer se bodo počutili domače.

Pri gradnji raznih objektov, najsi bodo to športni ali drugi, se bodo morali nasloniti na domače strokovnjake, graditi pa v glavnem v lastni režiji, da bo delo čim cenejše. Z gradbenimi podjetji pa se bo treba do-sovoriti, da po končani gradnji za seboj pospravijo in uredijo okolico.

Turistično olepševalna društva, pozneje občinske podzveze, bodo imele razprave s podjetji, da ta uredijo svojo okolico. Napraviti bo treba tudi načrte gradenj za bližnjo bodočnost.

Potrebe po ustanovitvi okrajne turistične podzveze so vedno večje. Zanimivo je, da se volivci zelo zanimajo za turistična društva in želijo, da bi se njih delo poživilo. Z ustanovitvijo te podzveze se bo prav gotovo pospešilo tudi delo posameznih turistično olepševalnih društev. O njihovem delu včasih razpravljajo na nekaterih zborih volivcev. Vedno pridejo do zaključka, da so ta društva pomembna in da jih je treba poživiti. Nihče pa se ni poglavl v njihovo delo in jim dal potrebne smernice.

Z ustanovitvijo okrajne turistične podzveze bo delo bolj načrtno, kar je nujno potrebno za dvig turizma v naših krajih.

Hrastniški godbeniki za dan vstaje

Rudarska godba na pihale v Hrastniku, ki deluje v sestavi tamkajšnje »Svobode I«, se je odločila, da letošnji Dan vstaje preživi v dolenskih krajih, kjer je godba bila v času NOV. Tako namerava v dneh 20. 21. in 22. julija obiskati Črnomelj in kraje v njegovi okolici. V soboto, 20. julija zvečer bo hrastniška godba priredila koncert v Črnomlju, v nedeljo pa bo imela v mestu na trgu promenačni koncert. Popoldne in drugi dan, v ponedeljek, namerava godba obiskati okoliške kraje.

Ob tej priliki bodo hrastniški godbeniki tudi obdarili nekaj partizanskih družin s primernimi darili in se z njimi oddolžili za gostoljubje, ki so ga bili deležni v teh krajih, ko je hrastniška godba igrala in zabavala kot godba VII. korpusa tamkajšnje prebivalstvo za časa naše narodnoosvobodilne vojne.

Srečanje s Kolmanovo mamo

MAROKOVA MATI

Ze večkrat sem nameravala obiskati v Lončarjevem dolu pri sevnicni mater narodnega heroja Alojza Kolmana — Maroka, ali kot ji domačini pravijo — Kolmanovo mamo. Ker je bil tistega dne v Sevnici sejem, sem jo pričakala kar na trgu. Ko sva se pri »Petru« usedli v hladno senco, mi je jela pripovedovati o svojem sinu, pa tudi o padli hčerki in zetju.

Sama se Maroka še prav dobro spominja. Bil je vedno v velikih žametastih pumparicah. Ko sem leta 1944 opravila šiferski tečaj, sem bila dva dni na razpoloženju v zaščitni četi Glavnega štaba Slovenije, kjer je bil Marok komandant. Proti večru smo pekli krompir in ga hlastno jedli. K nam je prišel med drugimi tudi Marok in nam pripovedoval o raznih dogodivščinah, hkrati pa se ponorčeval iz nas mladih, novopečenih šifrerjev, češ kako bomo na pohodih reševali depese. V začetku smo zardevali v zadregi, pozneje se je tudi nam razvezal jezik. Tako smo klepetali pozno v noč in se smejali. Naslednje jutro pa smo buljili drug v drugega in se kazali s prsti, kajti od pečenega krompirja smo bili vsi črni okrog ust.

Partizanske dovipe je Marok stresal kar iz rokava, pa tudi drugače je bil duhovit. Sicer pa, za seboj je imel bogate življenjske izkušnje. Bil je v podoficirski šoli v prejšnji Jugoslaviji, od koder je pobegnil v Maroko in se pridružil tujski legiji. Ko se je vrnil v Jugosla-

vijo, je bil obsojen na 16 mesecev zapora v Lipoglavu. Ze leta 1941 je odšel v partizane in bil v več četah, bataljonih, brigadah. Bil je namestnik komandanta IV. operativne zone in sodeloval v mnogih borbah.

Kot komandant zaščitne čete Glavnega štaba Slovenije se je udeležil borbe pri Koprivniku na Kočevskem, kjer je dne 1. decembra leta 1944 tudi padel.

»Si lahko mislite«, je dejala njegova mati ob snidenju, »nisem ga videla polnih enajst let! In potem, ko je odšel v partizane skupno s svačkom, oziroma s svojim zetom Vreškom, smo napravili doma celo pojedino. Se večkrat potem sem ju videla, jima pošiljala hrano in tudi obleko. Kmalu za njima je odšla še hčerka Anica. Ona in njen mož Franc Vrešk — Gusti sta padla 1. avgusta leta 1943 na Pohorju, Marok pa 1. decembra leta 1944. Se sedaj ne morem prav dojeti njihove prezgodnje smrti. Vedno znova mislim, da bodo zdaj zdaj prišli domov.«

Kako vesela je bila, ko sem ji povedala, da sem Maroka osebno poznala. Se in še sem ji pripovedovala o njenem hrabrem sinu, lahko bi rekla legendarnem junaku in iskrenem tovarišu. S solzami v očeh je pritrdila: »Ja, ja, prav tak je bil!«

Kolmanova mama je že prekoračila sedemdeseto leto. Kljub temu pa je še vedno čvrsta in zdrava. V Sevnico pride vsak teden po dva do trikrat. Ne moti jo dolga pot, pravlj, da ji je to v veselje. Svojo posestvo ki ni kdo ve kako veliko, je dala v najem. Brez dela pa le ne more živeti. Večkrat gre k temu ali onemu kmetu in mu pomaga pri delu. Prejšnji dan, mi je pripovedovala, je ves dan vezala v vinogradu, kjer je bilo prav prijetno. Vsak teden pa nestrpno pričakuje svojo vnukinjo, ki je uslužbena v Trbovljah. Tako preživlja nedelje v družbi svoje vnukinje, ki skupno obujata spomine na padle sorodnike.

»Rad bi živel v svo-
bodni Jugoslaviji! Sel bi
na naš najvišji vrh in
vzkliknil: Pogledite! Vse
kar vidite, je naše in
naših otrok!«

12. julija leta 1944 se je pod
vznožjem Savne peči, po poti,
ki drži proti železniški progi,
previdno pomikalo sedmero
borcev-minercev. Bil je lep
dan in skupinica je željno
vdihovala svež zrak in oči so
jim bile uprte v dolino, kamor
jih je gnala neugnana želja —
želja in povelje.

Komandir Žužek Franc-Jovo
je še zadnjič sam zase pretuhtal
celoten načrt in s potnega
obraga mu je kanila znojna
kaplja, se skotalila do brade
in padla na tla. Hudiča, je de-
jal sam pri sebi, ne bo dolgo,
ko se bodo znojili doli ob pro-
gi; vse policijske šnabske po-
staje se bodo vzevirile in
začelo se bo vzmernirno te-
kanje naokrog. Popostoval je
misel in na um mu je prišlo,
kako bodo Nemci besni, ko
bodo zvedeli, da je šel v Savo
še en transport. Misel mu je
šinila nazaj, v preteklost. Na
njegovo mladost! Spomnil se
je, kako je rudaril v Krnelju
skupno s svojim bratom, in za
hip se je obrnil nazaj, kjer je
v skupini molče stopal ta nje-
gov brat. To ni bilo naključje,
da sta bila z bratom skupaj;
saj sta tudi iz krneljskega
rudnika odšla skupaj tja na
Hrvaško, misleč, da bosta v
rudniku Bregi našla večji kos
kruha.

In spet sta oba odšla nazaj,
tokrat v Zagorje. Prišla je
vojna in z njo križev pot za
slovenski narod. Toplo mu je
postalo pri srcu, ko se je spo-
mnil, da je bil takrat tiste
usodne dni med prvimi orga-
nizatorji Osvobodilne fronte
in še vedno je imel pred se-
boj prvo srečanje s Tončko
Čečevom in drugimi voditelji
KP v revirjih.

Začel se je ples, kakršnih
doslej še ni bilo. Vedel je, da
bo za komuniste tale boj, boj
za dokončno osvoboditev. Ko
so se začela preganjanja, ni
čakal doma. 12. aprila leta
1942 je pobegnil pred gesta-
povci med proboerce NOV. Za
hip se je spomnil na ženo
Ivanko. Takrat, ko je moral
pobegniti, je niti obvestiti ni
mogel in zdaj je v nemškem
taborišču. Želel jo je videti in
jo popeljati s seboj med bor-
ce... Jovo se je iztrgal iz za-
maknjenosti in pospešil korak.
Nič ni vedel, niti slutil, da bo
tale njegova pot zadnja, da bo
nazaj grede padel pod strel
surovžnika in da si bo moral
sam končati načeto življenje.

11. julija je prišla njegova
skupina v Savno peč. Tam so
prenočili. In ker izdajalcev ti-
ste dni ni manjkalo, se je tudi
tokrat našel človek in preko
železniške čuvajnice obvestil
žandarmerijo, da je v tasi
skupina minercev, ki namera-
vajo zrušiti progo in vlak. Ta-
krat si je žandarmerijska sku-

Zločin ob češnji

(Pogin bratov Žužkov)

pina v Zidanem mostu veselo
pomela roke. Obetal se je plen,
dober plen in v glavi prokle-
tih in osovraženih Nemcev se
je skoval načrt, opravil pa
naj bi ga Slovenec, ki je bil
nemški žandar.

12. julija, torej na dan same
akcije, so prišli Nemci v Sa-
vno peč. Poizvedovali so za mi-
nerce in zvedeli so, da so se

odpravili. Vedeli so, kam jih
je peljala pot in razdelili so
se v skupini.

Skupina žandarjev, ki jih je
vodil žandar Vrdnik se je po-
vzpela na češnjo. In čakala...

Jovova skupina je srečno
opravila akcijo. Kmalu po nje-
hovem prihodu se je slišala
zatočila eksplozija in skupina

Maribor, 25. aprila 1944

Predragil!

Cepim v ječi na mrzlih tleh, s hrbtom oslonjen na
vlažno steno, in Vam pišem pismo. Poslednje pismo.
Pred četrt ure so sporočili po tolmaču v materinem
jeziku, meni in sedmim tovarišem, ki smo skupaj v
eni celici, da nas bodo čez dve uri usmrtili. Dovolili
so, da se lahko pismeno poslovimo od kogar koli. Ko
sem zaslišal svoje ime, se mi je dlan stisnila v trdo
pest, v možganih je udarilo in me ledeno stisnilo v
srcu. Jaz sem upal... da, vsi smo upali. Da bo sonce,
ki je v planinah že ustvarilo svobodno pomlad, pri-
sijalo tudi v dolino in pregnalo to strašno črno noč.
Rad bi še živel, kakor vsi, ki smo tukaj. O, da bi bile
naše pesti dovolj močne, da bi razbile to tisoč in ti-
sočkrat prekleto zidovje! Nemočni smo, kakor otrok
v zibelki.

Ali se je že razcvetela preskev v domačem vrtu,
katero mi je podaril šolski upravitelj, ko sem zapuščal
šolo? Saj veste, da sem jo vedno skrbno negoval. Rad

V neki hiši v Posavju visi na steni v črnem
okvirju slika mladega fanta in njegovo

POSLEDNJE PISMO

bi si utrgal cvetočo vejico in jo skril na prsi, da bi
jo ponesel s seboj v grob. Nikdar ne boste vedeli, kje
bom trohnel, da bi mi grob okrasili z rožami.

Se ena ura. Se ena ura življenja je meni in de-
vestinšdesetim tovarišem odločena zato, ker je bil
na naši zemlji ubit neki nemški gefrajterek. Čez eno
uro bo moja kri pordečila temni pesek dvorišča, ali
pa bom obvisel na brstečem drevesu kot nezrel sad.
Ubili me bodo, ki je bil osvajač naše zemlje. On se
ni rodil na tej zemlji kakor jaz, ni je pojel s svojim
znojem. Naše lepote je zrl z očmi okupatorja in naš
rod mu je bil črta sužnjev. Tudi jaz sem nosil oku-
patorjevo uniformo in jim bil »kamerad« v blatnih
ruskih planjavah. Čez pol ure bodo v znak hvalež-
nosti ubili moje mlado enaindvajsetletno življenje...

Borci v gozdovih! Z vami me je družila ena misel
in ljubezen do zemlje je razvnela srca nas vseh.
Bili smo eno v snegu in mrazu, na položajih in po-
hodih. Takrat so govorile naše puške, danes umolkne
jaz, da Vam vstanem pomlad srečne bodočnosti.

Mama, na Tvojih prsih sem počival, Tvoje solze
so me spremljale v sovražno vojsko in Tvoj up na
skorajšnjo zmago v domače gozdove. Tudi Tebi, krušni
oče, lepa hvala! Nisi mi dal življenja, toda kruh zame
je rasteel iz žuljev Tvojih rok. Bratje in sestre, ki ste
raztepeni daleč po svetu, Vam vsem moj iskreni po-
slednji pozdrav!

Set pet minut... in zemlja domača boš pila mojo
kri in zakrila mene, ki sem Te ljubil tako vroče, da
sem za Tvojo srečo in svobodo dal svoje življenje.

Spominjajte se moje žrtve!

Vas sin Pepi, partizan Milan

se je vračala nazaj v gosjem
redu. Nihče ni slutil, da bodo
padli v zasedo, saj so bili pre-
vidni...

Skupina je bila vesela, ker je
tako brez vsakršnih težav
opravila zaupano ji nalogo.
Jovo se je še enkrat zamišljen
obrnil v dolino in zdelo se mu
je, da je tale čas najbolj pri-
mere za rušenje prog. To je
bil njegov 34. vlak, ki mu je
olajšal usodo že na slovenski
zemlji. To pomeni, da so Nem-
ci dobili toliko in toliko manj
vojaškega materiala za svoje
fronte ali pa z večtedensko
zamudo. Srdito se je nasmeh-
nil ob tej misli in vedro je
pogledal po svojih hrbatih mi-
nercih, ki so, olajšani breme-
nu, naglo stopali v hrib.

Potem je naenkrat divje za-
ropotalo... Kot bi trenili, se je
skupina razpršila. Istočasno pa
je Jovo čutil, kako mu obe
nogi obliuza topla tekočina.
Rafal, ki so ga Nemci spustili
nanj s češnje, ga je preresetal
ob nogah navzgor. Se se je
pognal v stran, dalje ni mogel.
Nato je premišljeno segel za
pas, potegnil pištolo in pritis-
nil na petelina... Končano je
bilo... Verjetno niti ni videl ni,
da je njegov brat Don dobil
enak rafal, le nekoliko višje,
čež prst. Don je bil v trenutku
mrtev...

Nemci so ranili še tretjega,
vendar je uspel pobegniti z
ostalimi štirimi.

Kakšno veselje za nemško
drhal... Odpravili so se po
mladega fanta Zalokarja, ki je
moral s čelo po obe trupli, da
se jih Nemci prepeljali neko-
liko nize. Njihovo junaštvo ne
bi bilo popolno, če bi se ob
tako »divjem plenu« ne ove-
kovedili. Fotografija se je ohrani-
la, žal je nekoliko temna...

In slovenski žandar se je
kasneje hvalil po Zidanem mo-
stu: Spet smo usmrtili dva
komuniste, eden od njih je
bil Anglež. Ne, to ni bil An-
glež. Bil je Jovo, ki je nosil
angleško uniformo.

Tovariš Žužek nam je dejal,
da omenjeni slovenski žandar,
seve v nemški službi, danes
brez kazni tepta slovensko
zemljo. Kdo bi si mislil...

Jovo in Don — brata Žužka
sta bila znana daleč naokrog
kot hrabri in neustrašena par-
tizana. Njihova smrt je boleče
odjeknila štom po Posavju in
Zasavju. Tisti, ki so jih pozna-
li bliže, so pripovedovali, da
je Jovo večkrat dejal: »Rad bi
živel v svobodni Jugoslaviji!«

Sel bi na naš najvišji vrh
in vzkliknil: »Pogledite! Vse,
kar vidite, je naše in naših
otrok...«

Milan V.

„Postojanka mora pasti!“

Ivan
Petančič

Bilo je 7. julija 1944. leta, ko smo v
I. bataljonu Kozjanskega odreda na
Drenovcu-Spiču pripravljali načrt, da
napademo postojanko nemške žandar-
merije v Pišecah. Takoj po prihodu v
taborišče ob petih zjutraj se odrede
straže. Stab bataljona konferira. Nekaj
se pripravlja, slutijo borci. Čistijo
orožje, hrabri Januš se smehlja po ta-
boru in pregleduje orožje.

»Vreme je lepo,« pravi komandir
prve čete Ogorevc.

»Konec bo treba podkovati. Samo
kje: odvrne zaskrbljeni bataljonski in-
tendant Vahčić.

»V Pišecah, drugje ne, tam je ko-
vač!« pravi komandir prve čete in že
je na konju. V galopu odjaha navzdol
proti Pišecam.

»Ta je pa dobra!« pravi Jan, ko gle-
damo za njim. »Saj je kovač oddaljen
od postojanke komaj nekaj sto metrov.«
Hrabri vodnik Sušin pravi: »To je
preveč, komandirja moramo zaščititi!«
Vzame nekaj borcev in odhiti navzdol
po grebenu, da zavaruje svojega ko-
mandirja.

V taboru je vse živo. Zajtrk je ku-
han. Intendant Vahčić je zadovoljen.
Komandant Januš pravi, da mora biti
košilo ob dvanajstih. »Saj tudi bo,« mu
odvrne intendant, »pa tudi dobro bo.
Imeli bomo prašiče!«

»Kje si ga pa dobil?« ga vpraša ko-
mandant. »Ves, Januš, znajti se je tre-
ba,« odvrne intendant.

Okoli kuhinje se sučejo borci na-
smejanih obrazov. Opoldne bo golaž in
makaroni. Teh stvari takrat v bataljo-
nu ni manjkalo, saj smo pred nekaj dne-
vi Svabom zaplenili dva voza hrane.
Intendant si mane roke in se zadovol-
jen smehlja okoli kuhinje. V Pišecah
poči strel. Intendant Vahčić ima že na-
hrbtnik na pleh in jo hitro odkuri
v stab bataljona. »Januš, kaj je, ali bo
umik?« sprašuje skrbni intendant. »Ne!
mu odvrne, in že opazimo komandirja
prve čete, kako dirja s konjem v tabor.

»Kaj pa je bilo?« navalijo borci na
komandirja. »Nič,« jim odvrne, »samo
Svabom sem povedal, da sem konja
pedkoval.«

»Ze, ze,« mu pravi vodnik Sušin.
»Opazoval sem Svabe v postojanki, ka-
ko so se ogledovali. Vseč si jim bili!«
»Da, seveda, zato sem jim tudi po-
slal pozdrave!« odvrne komandir.

V taborišče pride tovariš Stef z na-
mestnikom komandanta odreda, Jane-

žičem. Med borci je šušljanje. Nekaj se
pripravlja. V stabu konferirajo. Pri-
pravlja se načrt napada. Kliče me to-
variš Stef, ki sedi z namestnikom od-
reda Janežičem na podrti buki.

»Sedi!« mi ukaže in že teče po-
govor o terenu, o borcih, ki sem jih
poslal v odred tedaj, ko sem bil se-
renski aktivist. Pogovor je prešel na
moje delo na terenu od leta 1941.

Nato pravi tov. Janežič: »Za tebe se
je začelo novo vojaško politično delo
v odredu.« »Dobro borec moraš biti,« mi
pravi Stef.

V taborišču je vse živo in veselo,
saj je košilo obilno. Stojimo v zboru
in čakamo povelja.

»Kam gremo?« vpraša mitraljezec
Miško. Pa tudi mitraljezu Mih, Jošku
in Jovu se iskrijo oči.

»V napad gremo!« pravi komisar
Rudi. »Kam neki?« vprašujejo borci v
vrsti. Pred zbrane stopi komandant Ja-
nuš rekoč: »Petindvajset dobrovoljcev
potrebujem za napad na postojanko v
Pišecah!«

Med borci — domačini zavre. Vsi se
priglasijo za napad. Za vodjo napada
je določen namestnik komandanta ba-
taljona Marjan. Sledi povelje: »Pre-
glejte orožje, opremo pustite v tabo-
rišču!«

Ze odrinemo po grebenu navzdol.
Ustavimo se šele v smrekovini nad Pi-
šecami. Tu napravimo zadnji posvet,
odredimo zasede proti Sromljam, Glo-
bokem in Bizelskemu. Se sedimo v za-
vetju smrekovega gozdička in ogledu-
jemo cilj napada. Marjan določi tri sku-
pine za napad. Prva s štirimi borci —
od pokopališča, druga s štirimi borci —
od Marofa in tretja z osmimi borci,
kjer sem za vodjo jaz — pa od južne
strani Pišec.

Ko napademo Pišce, iščemo kritje
za hišami. Vse gre po načrtu. Svabi nas
ne opazi. Ko poči prvi strel, jo Svabi
pobrišejo v postojanko. Mitraljezi po-
lejo svojo pesem. Položaje imamo dobre
za škarpami, samo jaz ležim za lipo ob
farovžu pri postojanki in nabijam na
okna. Borci kričijo: »Ali ste pomrli?«
»Pokopališče je blizu, da vas zakoplje-
mo!« se pošali Jan. »Na juriš! Predajte
se!«

Svabi ne dajo odgovora.

Streljanje preneha. Zopet kličemo,
naj se predajo, a odgovora ne dobimo.
Tu hudomušno pripomni mitraljezec
Miha: »Saj bi se predali, pa se boje
moje zbrojevke!« Joško kliče: »E, vi
zelenci, čas je, da pridete iz luknje na
obračun!« A v postojanki je vse tiho.
Na položaju se pojavita komandant na-
pada Marjan in komisar tretje čete ter
gledata napad. Imata polne nahrbtnike
cigaret. Ko ju opazi vodnik Sušin, jima
pravi: »Glej, glej, vidva sta že zavzela
postojanko v gostini in trafik!«

»Seveda!« mu odgovori Marjan. »Ci-
garete sva rekvirirala!« Jan pa pri-
pomni: »Mi bomo pa postojanko!«

Napad traja že dve uri. Svabi se
nočejo predati. Marjan ukaže umik in
odide s komisarjem proti pokopališču.
Nekaj borcev mu sledi.

Devet borcev — »domačinov« zavp-
lamo: »Predajte se! Postojanka mora pa-
sti! Najbližje sem pri farovžu. Gledam
borce. Odi se jim iskrijo. Streljajo kot
nori!«

Nato dam povelje: »S sekuro jim
razbijmo vrata!« Ze vidim, ko roma
sekira po položaju z desnega proti le-
vemur krlju. Do mene mi jo čez cesto
vrže Sušin: »Na, Ivo!« Ze skočim od
lpe v dveh skokih in sem pred moč-
nimi vrati farovža. Tu se ozrem po

borcih in mitraljezcih. »Streljajte, da
ne bodo mogli metati bomb skozi okna!«

Bojni ples se je šele začel. Vržem
puško in točnem po vratih s sekuro. Ne-
kaj časa z ostrino, nato zopet z usesom.
Ne vdajo se. Brat Miško kliče: »Ivo,
udari, razpali, debela so in hrastova!«

Bila so res močna kot vsa farovaška
vrata, kjer so se skrivali okupatorji in
naši izdajalci. Bijem po vratih kot nor.
Ne vdajo se. Borci streljajo in pojejo:
»Udari, razpali! Hej, partizani!«

Z obraba mi lije znoj. Vsač las na
glavi je moker. In glej — vrata se
udajo. Marjan in Rudi nas gledata od
pekarne, kaj bo. Vrata odpreta in za-
mahnem z roko. Ze sta pri meni Jože
Sušin in hrabri Jan, doma iz Prage. Tu
oddamo nekaj strelcev po stopnišču v
prvo nadstropje, kjer so Zandarji. Borci
streljajo po oknih. Mitraljezi pojejo
svojo pesem.

Tedaj se pojavi pred postojanko ko-
mandir tretje čete. Mahnem z roko in
zavpijem: »Pojdij, gremo! Sem z brzo-
strelko!« Komandir se ne premakne.
(Pozneje smo zvedeli, da je bil gesta-
povski vrtnjenec in je bil likvidiran de-
cembra 1944 v IV. operativni coni.) Kot
strela skoči hrabri vodnik Sušin, mu
iztrga brzoostrelko, v roko pa mu porine
dolgo francosko pušo.

Z rafalom že streljamo v prvo nad-
stropje. Streljanje preneha. Na stop-
nišču se prikaže komandir postojanke z
dvignjenimi rokami. Razorožimo ga in
potegnemo iz hodnika. Šele sedaj se oju-
nači komandir ter pridrvi z Rudijem v
postojanko pomagat, da razorožimo
Svabe.

Nastal je pravi vrišč. Svabi neradi
oddajajo orožje. S silo jih mečemo ven.
Ko gledam skozi okno, opazim, kako
klavarno stojijo pod lipo ob farovžu. Mi-

traljezec Joško stoji pred njimi z zbro-
jevko v rokah in se hudomušno pošali:
»Ej, vi zelenci, sedaj bomo napravili
inventuro! Če kaj manjka, vas damo
na rapot h kreisführerju!«

Komandir Svabov odgovarja: »Vse
je po inventarni knjigi, samo mitraljez
smo morali poslati v Brežice!« In res
je bil tam.

Vozniki so tu: dva polna voza oro-
žja, municije in opreme peljemo. Da:
4 brzoostrelke, 65 mavzer — pušk, 5
zabojev bomb, 40 žandarmerijskih oblek
35 parov čevljev, 3 pare škornjev, 25
šotorskih kril, 53 odev, 650 nabojev za
brzoostrelke, 9.000 nabojev za puške in
razne potrebščine. Iz bataljona izgi-
nejo dolge francoske puške. Vsi smo
oblečeni v dobre žandarske obleke.
Borci so zadovoljni.

Novica o zavzetju postojanke se je
hipoma razširila. Ljudje prihajajo in si
ogledujejo junaške partizane ter se po-
smehujejo Svabom. Kot blisk pridirja
komandant Januš na konju pred postoj-
anko. Obleta borce, se rokuje z njimi
in jim čestita. Veselja ni ne konca ne
kraja. In gleda za Svabi, kako klavarno
korakajo v tabor.

Ko pripeljem v taborišče naš plen,
vodnik Sušin hudomušno pripomni:
»Marjan, vidiš, vidva z Rudijem neseta,
kar sta rekvirirala, mi pa peljemo oro-
žje in opremo. Postojanka je padla!«

Ko smo prišli v tabor, je skrbni in-
tendant poskrbel za obilno večerjo. Tu
di ljudsko sodišče je poskrbelo, da so
izdajalci dobili zaslužen kazen.

Drugi dan se Svabi niso prikazali
na spregled v Pišce. Zvečer je bil par-
tizanski miting v gasilskem domu. Tu
so govorili komandant Januš in člani
okrajnega komiteja Brežice-Krško. Po
kulturnem sporedu so borci zaplesali
z dekleti in peli so dolgo v noč. Da,
Pišce so ostale dolge svobodne. Mnogo
borcev je dal okoliš Pišec. Bili so to-
variški in hrabri borci. Ta zmaga je
bila tudi prelomnica na Kozjanskem in
izkušnja več za borce. Ti so ponesli za-
stavo revolucije po širnih vaseh Koz-
janskega. Postojanke so padle druga
za drugo in svobodno ozemlje se je
širilo. Prvi bataljon je operiral ob Bre-
žic, Celja, pa vse do Ptuja, preko Bote
in Bohorja. Ponesel je zastavo revolu-
cije po Dolenjskem in Hrvaškem na
čelu s svojim komandantom Janušom.

Pečce pripoveduje

ZAGORJE
Prejšnji teden se je Pečec v hotelu »Kumu« v Zagorju malo zmotil. Res je, da so tatkaj prodajali pivo v steklenicah po 70 din, toda to pivo je bilo temno. No, sem si mislil, saj je v Trbovljah po 80 din, pa se eksportno ni. Dejal sem, da gostiču »Kumu« nočem delati krivice, nato pa sem jo po opravih mahnil v

SEVNICO
Tam se je prejšnji teden na železniški postaji vnelo nekaj prago. Ker je bil že kar lep plamenček, sem dejal tam stojecemu železničarju, naj ga pogasi, da se ne bi še baraka vnela. Ta pa mi je odgovoril, da se to njega ne tiče. Glej ga, tuda, sem si mislil, temu je pa vseeno, tudi če bi nova postaja zgorela! — Ko sem bil pa v trgu, no mi povedali, da imajo v sevnici pekarni dvojno postrežbo. Prodajalka je namreč posepnila tisti, ki je stregla strankam: »Ta je pa z občine, temu moras kruh zaviti...«

BREŠČICE
»No, kakšno gospodarstvo je pa to?« sem dejal, ko sem šel, da v Breščici menice. KZ delajo z izubo, medtem ko krajevne menice lahko celo dobiče izjubo.

VIDEM-KRŠKO
Zdolani se zelo pritožujejo, da dobijo »Zasavski tednik« šele v ponedeljek. Pravijo, da bi postal Videm III lahko to vprašanje zadovoljivo uredila. Če namreč ljudje dnevnike dobe še isti dan, ko izidejo, bi postal tudi »Zasavski tednik« lahko pravočasno dostavljala. Upajamo, da bo pošta želja naročnikov ustregla.

BREŽICE
Zvedel sem, da so Čateške Toplice dobivale surovo maslo iz mlekarne KZ Brežice, ki ga kupuje od KZ Bistrice ob Sotli po 520 din, prodaja ga pa v Čateške Toplice po 620 din — sedaj ga bo pa zadržala v Bistrici sama pošiljala v Čateške Toplice, in to po 540 din, saj bo 80 din kar lep prihranek pri kilogramu.

TRBOVLJE
Tudi v Trbovljah sem se oglašil. Nekaj dežja so dobili in ko se je zrak malo ohladil — je bilo tudi piva namerenkrat dosti. Pa to ni tako važno, vse bolj imeniten je bil praznik šoferjev. Ti so namreč za njegov zaključek pridelali veliko veselico, na kateri sem jih kar občudoval. »Glej ga zlodja,« sem si dejal, »ti niso samo dobri vozači, ampak tudi zelo dobri natakarji — kdo bi si mislil, in še trezni so bili vsi. Čast, komur časti! Nekaj vrtokrvavežev je poskušalo pokazati svojo moč, pa so jih šoferji kaj hitro »potožili« in veselica se je spodobno nadaljevala in končala.

Omeniti še moram, da sem se v nedeljo oglašil tudi v kopališču, da si ogledam plavalne tekme, kjer pa sem moral plačati kar dvojno vstopnino: za ogled plavalnih tekem sem odšel 30 din, da pa sem šel lahko noter, sem plačal spet 30 din. Obratili so mi, da dobi 30 din trboveljska Komuna. Bil sem pa nekoliko začuden, da mora tisti, ki samo gleda, plačati prav toliko kot tisti, ki se kopa. — Tekme sem gledal, vendar sem odšel prej, ker jih niso skomčali. Nekaj so se namreč sporekli, je križ, če hočejo vsi zmagati! — Za danes mi ostanite vsi pozdravljeni — drugič vam bom pa povedal, kdo je zmagal.

ZIDANI MOST

Osnovna organizacija ZK v Zidanem mostu spada med najmočnejše v radeški občini. V zadnjih treh mesecih je sprejela v svoje vrste spet nekaj novih članov, zlasti iz vrst delavcev. Zidanmostski komunisti pa so aktivni tudi v drugih društvenih in organizacijskih, saj je njihovo delo vidno povsod.

Terenska organizacija ZB je zadnje čase zelo delavna. Zidanmostski borci se aktivno pripravljajo za slovesnost, ki bo ob dnevu vstaje v Suhadolu v bližini Zidanega mostu. V pripravah na ta praznik sodelujejo tudi ostala društva in organizacije.

Mladinska organizacija je zadnje čase spet prišla z uspešnim delom. V njej se pripravljajo na enomesečno tekmovanje. Prejšnje leto je ta organizacija dosegla drugo mesto. Kaže, da Zidanmostski tudi letos ne bodo zaostajali.

Godba na pihala v Zidanem mostu je pred kratkim dobila nove uniforme in dežne plašče, ki so jih kupili iz sredstev fonda za prosto razpolaganje pri glavni direktoriji JZ v Ljubljani. Skupna vrednost teh se čeni na okrog 450 tisoč din.

J. Z.

Delo aktivna mladine zadružnikov v Sevnici

Aktiv mladine zadružnikov v Sevnici, v katerem je okrog 50 mladincev in mladink, že dve leti uspešno dela. Pred kratkim pa je aktiv organiziral nagradno tekmovanje v košnji, za katero je vladalo veliko zanimanje, saj se je na Blanci, kjer je bilo tekmovanje, zbralo okoli 500 gledalcev, ki so občudovali spretnost in moč mladine tekmovalcev. Fantje pa so se na tekmo pošteno pripravljali. Nekateri so, če nekaj tednov pred tekmovanjem organizirali treninge, kjer so se na različnih terenih pripravljali na odločilni trenutek.

Na travniku pa je bilo zelo

slabo. Ovčja bitnica in druge ozkoliste krave (ostrica), ki se od nekaj delajo mnogo pravic odnotnim koscem, so se tudi ta dan upirale mladim tekmovalcem. Komisija, ki je ocenjevala delo koscev, pa je vzela vse te okoliščine v poštev in odmerila parcelice, ki so jih posamezni tekmovalci morali pokositi, v velikosti 87,5 kvadratmetra. Četudi so bile parcelice majhne, je bilo navzile temu dobro videti spretnost in moč mladine koscev.

Najboljši tekmovalec Vidko Zvegič je dosegel površino pokosil v 3,38 min., kar je za ta teren do sedaj najboljši čas. Za njim pa niso mnogo zaostajali Božič, Kozmičič in drugi, vendar njihovo delo ni bilo tako kvaliteto.

Vodstvo aktivna pa razen tega redno sklicuje delovne sestanke, kjer člani aktivna razpravljajo o vseh novostih v kmetijstvu, prav tako pa organizirajo sorte, snovljine in druge prikuse in ni pozabilo na dvo-

delno ekskurzijo, ki jo je aktiv imel v svojem programu. Naslednjo nedeljo po tekmi koscev je aktiv mladine zadružnikov odšel na ekskurzijo. Ob tej priložnosti so si člani aktivna ogledali Srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in še druge zanimivosti mesta ter poljedelsko selekcijsko posestvo in gospodinjstvo šole Radlje ob Dravi. Udeleženci ekskurzije so na kraju izjavili, da si žele še več takih ekskurzij, kjer si človek na tako enostaven način pridobi toliko znanja.

S takimi in podobnimi aktivnostmi, ki jih AMZ večkrat organizira, se njegovi člani strokovno izpopolnjujejo in videti je, da si kmetijska mladina želi tekmovanja in drugih prireditev, vendar je mladim ljudem treba nuditi tudi potrebno pomoč, kar pa je naloga kmetijskih strokovnjakov, zaposlenih v KZ in pospeševalnih oddelkih zadruge, ki pa vsi na to premočkrat pozabljajo. Mladina pa si išče zabave drugod, kjer nekorištno izgublja dragocen čas in zapravlja mlade moči.

OK

Več odličnjakov kot lani

Ob zaključku šolskega leta je bilo na nižji gimnaziji Videm-Krško in v Leskovcu 568 dijakov. Od teh jih je 421 uspešno izdelalo šolo, medtem ko jih je 147 padlo, oziroma imajo po pravne izpise. Tudi šolski obisk je bil zadovoljiv (96,4 odst.).

Ce primerjamo lanskeletni šolski uspeh z letošnjim, ugotovimo, da je tudi letos izdelalo 74 odstotkov dijakov. S tem pa ne moremo trditi, da je šolski uspeh prav takšen kot lani, kajti lani je bilo le 18 odstotkov, medtem ko jih je letos 28. S prav dobrim uspehom je letos izdelalo tako kot lani 74 dijakov, z dobrim pa 253 (lani 213). Na račun boljših dijakov se je tudi zmanjšalo število zadoštnih.

Velika razlika je tudi med nezadostnimi. Z eno ali dvema nezadostnima ocenama je bilo lani le 36 dijakov, medtem ko jih je letos 97. To pa zaradi tega, ker jih je lani padlo 106, letos pa je 47 dijakov.

Gornje številk ne moremo povedati, da je šolski uspeh na nižji gimnaziji v Vidmu-Krškem in v Leskovcu letos dosti boljši kot

lani, čeprav to ni razvidno v odstotku, ki prikazuje število pozitivno ocenjenih dijakov.

Znato se je dvignila tudi srednja ocena. Ob zaključku šolskega leta je bila 2,56, letos pa 3,10.

Iz Dobove

Na ljubljanskem festivalu je sodelovalo tudi društvo »Partizani« iz Dobove. Veliko truda in prostih ur je žrtvovala tov. Marvoda, da so pionirke obvladale vaje brezhibno.

Posebno zahvalo in priznanje pa moram ob tej priložnosti izročiti vodstvu in delovnemu kolektivni pletilnice v Dobovi, kjer so v kratkem času z vzorno natančnostjo sestili pionirke oblike za nastop v Ljubljani. Tiste dni udeleženci dela se je delovni dan v pletilnici začel že ob štirih zjutraj, da ni trpelo redno delo. Za izkazano pomoč vsem, ki so pomagali — delovnemu kolektivu in upravi — še enkrat najlepša zahvala!

Nogometisti — mladinci so si v tekmi v obsejanskem merilu priborili ob srečanju z mladino iz Cerklje občinski pokal kot najboljši mladinski nogometni moštvo v občini Brežice.

V nedeljo, 14. julija so pa igrali prijateljsko tekmo z mladinci nogometne ekipe iz Brežic. Tekma pa se ni končala prijateljsko. Ves čas igre so bili namreč Dobovčani v premoči. Igralec Drago Deržič je dal za Dobovo tri gole. Četr ure pred koncem igre je bil rezultat 3:0 za dobovo mladino. Takrat pa so se gostje poslužili surovosti, tako da je Deržič padel in si nalomil roko. Res so gostje v zadnjih petnajstih minutah izboljšali rezultat sebi v prid, tako da se je igra končala s 3:2 za Dobovčane — tisto z Deržičem pa je bilo zelo grodo in neopojno in prav ni podobno prijateljski tekmi.

Železnika postaja. — Končno smo je pričakali da so v Dobovi začeli zidati novo postajno poslopje. Tako je upani da se bodo v doglednem času znebili lesenih barak na postaji. Domačini smo prav veselje te obnove.

Pletilnica. — Tudi ta bo začela zidati novo poslovno poslopje. Delovni kolektiv pletilnice, ki si je za svojimi izdelki utri pot na zrna tržišča, se bo v novi poslovni prostorih prav gotovo povečal in se bo podjetje lahko razširilo v Tovarno pletenin v Dobovi.

(V)

Strela udarila v gospodarsko poslopje

Po pasjih dneh vročine smo dobili le nekaj dežja, ki je osvežil zrak in napojil zemljo. V ponedeljek popoldne pa so se nad vasio Orešje pri Bizeljskem začeli zbirati nevarni oblaki, ki so povzročali prebivalcem velike skrbi. In res je prihrumela huda nevihta in je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Mitka Demitroviča iz Orešja. Poslopje, sestojalo iz hleva in kozolca, je bilo izročeno uničenju po požaru. Na kraj nesreče so prihitali gasilci gradbene ekipe železnice proge pri Kumrovcu in gasilci iz Brežic Skoda, ki jo je napravil požar, se čeni na 120.000, — din in je delo

krita z zavarovalnico. Gašenje ognja pa je oviralo pomanjkanje vode, saj je hribovska vas tako rekoč brez nje. Nemohasilce zaradi pomanjkanja vode nas silijo razmišljati, da je naselju nujno potrebna primeren vodovod. Njegova gradnja je izvedljiva z okrepljenimi kapacitetami vodovoda pri gradu Orešje in z njegovo napeljavo v vas. S tem objektom bi bila vsa Orešja zagotovljena zdrava pitna voda, zagotovljena pa tudi požarna varnost.

Mnenja smo, naj pristojni čelniki pristojno resno razmislijo o gradnji vodovoda v Orešju.

(E)

Pravočasno rešimo probleme za bodočo gledališko sezono v Trbovljah

NEKAJ MISLI ZA POZIVLJENJE DRAMSKEGA DELA PRI TRBOVELJSKIH AMATERJIH

za bo mogoče le v primeru, če bi se zbrali ob skupnem delu kvalitetnejši igralci vseh trboveljskih »Svobode«, okrepljeni s poklicnimi igralci in režiserji. Kljub temu pa bo še vedno treba misliti na gostovanja iz drugih krajev, tako iz Celja, Radeč in drugod.

Res je, da bi s takim ukrepom oslabil druge »Svobode« v prid centralnemu gledališču, mogoče pa bi s tem dosegli to, da bi prizadele »Svobode« okreplje svoje delo, poiskale nove talente in jih usposobile za vstop v centralno gledališče, ki bi postajalo čim dalje kvalitetnejše in zmogljivejše.

Ob tem se pa seveda nujno poraja vprašanje vzdrževanja tolikšnega aparata. Povsem razumljivo je, da samo gledališče vseh stroškov ne bo zmoglo. Ali pa ne bi bilo mogoče urediti tega vprašanja tako, da bi gledališče prejemalo poleg lastnih prejemkov, dotacij občine in družbenih organizacij tudi prispevke trboveljskih podjetij? Ti prispevki pač ne bi kdove kako obremenjevali njihovih splošnih dajatev, gledališki dejavnosti v Delavskem domu bi pa zagotovili nemoteno delo. Praksa razodeva, da ni priporočljivo obremenjevati gledališnikov poleg njihove ustvarjalnosti še z gmotnimi skrbmi, ker postajajo pri tem malodušni, malodušnost pa gre v škodo ustvarjalnosti.

Če bi bili v prihodnosti ti problemi z vsem razumevanjem urejeni, pa pomislimo ob tej priložnosti še na neko vprašanje, ki je skoraj neolotljivo povezano z gledališko ustvarjalnostjo. To je gledališka garderoba. Doselej je veljalo pravilo, da skrb vsak igralec za svojo garderobo in potrebne rekvizite.

Ako vprašate igralce, koliko oblek in perila so uničili v vseh letih, ko so delali na gledališkem odru, se boste začudili, da je kaj takega sploh mogoče. Resnica pa je, da ni igre, pri kateri ne bi več ali manj trpela igralceva garderoba, bodisi zaradi šminke ali zaradi kožljivih situacij na odru, kjer se kljub pažnji poškoduje ta ali oni del obleke ali rekvizit, ki ga je prinesel na odru. Danes je blago drago in nihče ne more od nikogar zahtevati, da žrtvuje poleg idealističnega dela še svoje težko kupljene stvari. Pogledimo pa še drugo stran tega vprašanja. Mnogokrat si je treba obliko izposoditi, ali pri privatniku ali pa v izposojevalnicah.

V prvem primeru se bo lastnik lepo zahvalil za pokvarjeno vračilo, v drugem pa mora plačati odškodnino, ki dosega včasih tolikšno vsoto, da bi za ta denar gledališče moglo kupiti več kosov garderobe, ki bi ostala stalna last gledališča. Ali ne bi bilo pametneje v celoti kupiti celotno garderobo za tako igro, dasi bi to pomenilo precejšen izdatek, kot pa plačevati visoke tedenske odškodnine? Nujno se mora ob gledaliških delih ustvarjati standardna gledališka garderoba.

Pa še tehnično osebje na odru Delavškega doma. Malo je izurjenih ljudi v Trbovljah, ki bi se spoznali na tehnično ureditve dela, pa naj bo to električno, mizarško, kulinsko in podobno. Če »Svobode« ne misli pritegniti strokovnjakov iz stalnih gledališč, morda takih, ki so sicer že upokojeni, pa so pripravljani poprijeti za taka dela, potem bo nujno treba pritegniti

za to peščico domačinov, skleniti z njim pametne dogovore in tako ustvariti zasnovano za bodočo kvalificirani tehniški odrski kader.

Se nečesa ne smemo prezreti pred bodočo gledališko sezono, če hočemo, da bo uspešna. Pred očmi moramo namreč imeti to, da upravlja nova Delavski dom dva, to je uprava doma in DPD »Svoboda-Center«. Težko je vslediti težnje obeh, dasi so enake, namreč dvigniti na vsak način delavsko kulturo v trboveljski dolini. Pri tem skupnem hodu pa je prihajalo v pretekli sezoni med obojema do nesoglasij, kar bo moralo v bodoče odpasti, kajti taka nesoglasja ustvarjajo le nepotrebno negotovost pri posameznih sekcijah »Svobode«, ali obratno pri upravi doma.

Vse navedeno ne velja morda samo za gledališče zato bi bilo prav, če bi tudi ostale sekcije, ki bodo delovale v Delavskem domu, dodale svoje pripombe oz. pomisleke, ker brez skladnosti dela ne bomo prišli na zeleno vejo. Niso to vsi problemi, ki jih lahko bolj ali manj uspešno rešimo pred novo sezono, kolikor pa jih bomo, toliko uspešnejše bo delo v novi sezoni, ki bo upravljevala obstoj novega Delavškega doma.

Radeče

TABORNIKI RODU »SAVSKIH BODARJEV« NA DELU

V zadnjem času se taborniki v Radečah vito pripravljajo na bližnja taborniška. Kakor smo zvedeli, namerava rod »Savskih bodarjev« letošnje tabornije prirediti v bližini Kostanjevice ob reki Krki. Tabornije bo štirinajstodnevno in bo prav gotovo prijetna, saj bo v bližini znanih zgodovinskih in prirodnih posebnosti. Pa tudi pogoji so ugodni, saj je članom dana možnost, da počeni prežive svoji prosti čas.

Določeno število najboljših članov pa bo v avsturi tabornilo deset dni v Polju pri Savinju. Ta odhiti bo za najboljši in najdelavnejše člane brezplačno.

Rod »Savskih bodarjev« v Radečah šteje 110 članov, od katerih je nad polovico mladincev, kar je vredno pohvale. Pred kratkim so taborniki opravljali svoje prve izpise in se porazdelili po različnih vodstvih poteki prav dobro. Za prihodnost imajo radeški taborniki v nactu, da skupno s planinskimi društvom grade svoj dom na starem gradu pri Radečah. Vendar pa se porazdelijo po različnih vodstvih poteki prav dobro. Za prihodnost imajo radeški taborniki v nactu, da skupno s planinskimi društvom grade svoj dom na starem gradu pri Radečah. Vendar pa se porazdelijo po različnih vodstvih poteki prav dobro.

Ribiči so radeški ribiči spadali pod trboveljsko ribiško društvo. Pred kratkim pa so se osamosvojili in ustanovili samostojno društvo, kar jim bo omogočilo, da bodo lahko še intenzivneje delali in dosegli večje uspehe. Sicer pa je društvo zlasti sedaj zelo aktiviziralo svoje izbirne načrte za bodoče delo, ki bodo, če jih bodo izvršili, prav gotovo pripomogli k napredku ribiškega šotora v Radečah.

ZIVAHNO DELO ŠPORTNIKOV

Zadnje čase je opaziti, da radeški športniki živahno delajo. Zlasti atletski, ki pripravljajo bližnje tekmovanje za pokal »Marjana in Milana«. Aktivni pa so postali tudi papirniški športniki, ki stoji pred prvenstvenim tekmovanjem športnikov papirne industrije Slovenije, ki bo od 1. do 4. avgusta t. l. v Kolčevem pri Domžalah.

Radečani bodo skupno s športniki krške »Celuloze« reprezentirali na tem tekmovanju naš okraj.

SEVNISKI TABORNIKI NA DELU

Zgradili so si svoj dom

Malce se sliši o delu sevniskih tabornikov, vendar moramo poudariti, da so med najdelavnejšimi v Sloveniji. Za Sevnico, nedaleč od Kopitarne, pod novim naseljem »Poljska pot« stoji ponosno Dom tabornikov dru-

voljnih delavcev in so žrtvovali tako za gradnjo, kar je lep prispevek sevniskih tabornikov.

V domu bo potrebna dvorana, dvojne sobe za krožke in sanitarne prostore. V nactu je, da bo otvoritev tega doma letos za

občinski praznik Sevnice, to je 12. novembra. Zaradi pomanjkanja denarja sevniski taborniki letos še ne bodo šli na tabornije, temveč so pripravili tabornik pri svojem domu in bodo v času tabornije posvetili vso skrb mlademu naraščanju. Reči moramo, da je delo sevniskih tabornikov res uspešno, doseženi uspehi so pa plod skupnega dela vseh članov kolektiva.

žine »Treh smrek«. Sevniski taborniki so najstarejša enota Zdrženja tabornikov Slovenije, saj so svojo družino ustanovili že leta 1951.

Njihov dom sicer še ni v celoti dograjen, vendar je že pod streho. Začeli so graditi v lanskem oktobru tako rekoč iz nič, s prostovoljnimi delom in s pomočjo drugih pa so v svoji nameri uspeli. Preko 2.000 prosto-

PO VSEM ZASAVJU SO SE PRED DNEVI MERILI MLADI ZADRUŽNIKI IN ZADRUŽNICE V KOSENJU, ŽETJU IN DRUGIH KMEČKIH OPRAVILIH. POKAZALI SO VČASIH KAR PRESENETLJIVO SPRETNOST IN ZNANJE. TILJE SO MLADI ZADRUŽNIKI IZ SEVNICE

Smrt v valovih

V ZADNJIH VROČIH DNEH JE V NAŠIH KRAJIH UTONILO TROJE LJUDI — BODIMO PREVIDNI PRI KOPANJU

Tale vroči čas privablja v vodo množico ljudi. Največ v Savo in Mirno. Žal so nekateri ljudje dosti premalo previdni in precenjujejo svoje moči in dostikrat kaj nevarno vodo.

Samo troje primerov: 9. julija se je v Savi utopil Martin Preskar. Imenovan je skupno s tremi tovaršili kosil seno, nato pa so se peljali z brodom na levi breg. Sava je v Brežicah dokaj nevarna, vendar pokojni Martin Preskar tega ni upošteval in celo dejal, da je bil v mladih letih mornar in da dobro plava. Šel je v deroko vodo, ki ga je spodnesla. Mož se je verjetno prestrašil in izgubil prisotnost duha.

Jože Zagar, 25 letni mizar

Nove obrtne delavnice v Brežicah

V Brežicah je nastajala vse večja potreba po ustanovitvi obrtnih obrtnih delavnic, saj obstoječi obrtni obrati v kraju niso mogli ustreči številnim naročilom po izvršitvi raznih obrtnih uslug in izdelavi obrtnih izdelkov.

Letošnje leto se je bivila Komunalna v Brežicah prenovila v Komunalno podjetje, ki zajema 14 osnovnih dejavnosti. Razen ustanov za opravljanje javne komunalne službe (skrb za pitno vodo, klavnica, vzdrževanje sagne, pogrebna služba itd.) so v okviru podjetja osnovali nekaj nujno potrebnih obrtnih obratov, kakor n. pr. gradbeno-remontni, sobo slikarski in plekarski, kovinska in elektro delavnica.

Vse te delavnice delajo za potrebe samega komunalnega

iz Brežice se je šel kopat v Krško pri Malencah. Skupaj s tovaršim šel hotela preplaviti Krko. Nekje na sredini reke pa je Zagarja zmanjkalo. Telo so uspeli potegniti iz vode že po petnajstih minutah. Ker je kazalo še znake življenja, so ga poskušali obuditi, vendar je zdravnik lahko kasneje ugotovil, da je umrl za srčno kapijo. Imenovan je bil, kot pravijo ljudje, dober plavalec. Utonil pa je brezčas zaradi tega, ker se poprej ni dovolj ohladil.

Dne 8. julija sta se v Savi na levem bregu pri Krškem kopala dva fanta. Eden od obeh Franci Okorn star komaj deset let, je šel nekoliko pregloboko v vodo, ki ga je potegnila za seboj. Našli so ga šele po štirih urah.

podjetja in za ostale naročnike.

Kovinska delavnica opravlja vsa ključavničarska, vodnoinstalaterska in kleparska dela, elektro in avtogensko varjenje ter ostala v kovinsko stroko spadajoča dela. Elektrodelavnica pa skrbi za vasa električarska dela, tako n. pr. popravi in instalacije električnih napeljav in naprav, popravila elektroaparatur in strojev (hladilnikov, štedilnikov, motorjev, avtomatov itd.). Te dni se dogovarjajo s tovarno »TOBI« v Mariboru za servisno postajo njenih izdelkov.

Nove delavnice so za Brežice vsekakor pomembna pridobitev, ki jih namenja vsem naročnikom hitro in solidno postrežbo.

Vsi trije primeri povedo, da so naše roke goljufive. Zatorej se kopajmo samo na takih krajih, kjer ni nobene nevarnosti.

ZAGORJE BO KONČNO LE DOBIL STRELIŠČE

Ustanovljeno je tudi strelsko društvo

Strelstvo se doslej v Zagorju ni moglo razvijati tako, kot so želeli mnogi ljubitelji tega športa. Sicer so v zadnjih letih marljivo in najbolj navdušeno strelci prirejali nekaj manjših tekmovanj, ki pa so ostala več ali manj neopazena. Nekoliko bolj se je razvilo strelstvo v nižji gimnaziji in nekaterih osnovnih šolah občine Zagorje. Pionirji so večkrat tekmovali v streljanju zračno puško in dosegali pod vodstvom starejših tovaršev kar lepe uspehe.

Ideja o širnjem strelišču ni nova. Že pred leti se je začela velika akcija za gradnjo strelišča na Ruardiju, nad Potočkom vasjo, žal pa je v enomer zmanjkal sredstev, kljub temu, da so mnogi strelci in ljubitelji

tega športa večkrat pljunili v roke in pohiteli na delo. Zdalj bo, kot kaže, strelišče kmalu dograjen. Nekoliko pomagajo pri gradnji pripadniki predvojaške vzgoje, ustanovljeno pa je tudi strelsko društvo, ki si je zadalo precej lepah načrtov. Med najvažnejšimi je gotovo ta o pridobivanju mladih ljudi. To se jim bo prav gotovo posrečilo, saj bodo imeli strelišče, na katerem se bo moč vaditi in pripravljati za resno delo.

Zelimo mladi družini veliko uspehov.

(V)

NESREČE IN POŽARI V ZASAVJU

V vasi Zakot v občini Brežice se je pred dnevi obesil Jože Ošina. Mož je že delj časa poplaval in je storil samomor v živčni razvzanosti.

Pred dnevi je v vasi Vrhek, v občini Sevnica, zgorela hiša. Ogenj je upepelil hišo do tal. Vzrok požara ni znano.

Dne 9. julija je zgorela zidanka v Jagnjenici, v občini Radeče. Stanovalec si je kuhal zajtrk in je prišlo do požara zaradi slabih dimnih naprav. Škoda znaša 150.000 din.

ZBOROVANJE ŠOFERJEV PRED SPOMENI KOM REVOLUCIJE V TRBOVLJAH

KONEC TESNOBE

ZAGORSKA KNJIŽNICA DOBI NOVE PROSTORE

Povsem drži, da so ljubitelji slovenske knjige doslej kar neradi prihajali v prostore zagorske knjižnice. Človek ni mogel niti posedeti, niti v miru izbrati zaželeno knjigo, še manj se morda pomeniti z bralcem o čem drugem kot o knjigah. Vzdržali so le tisti najzvestejši, pač tisti, ki brez usakodnevne branja ne morejo izhajati, in pa mladina, ki je morala prebiti obvezno

MALI OGLASI

ENOSTANOVANJSKO HIŠICO z vrhom in gospodarskim poslopjem prodam v centru Cateža pri Brezljah. Informacije se dobi pri Mariji Urekar, Savinjska c. 2, Trbovlje III.

V službo sprejemamo administrativno moč s srednješolsko izobrazbo in perfektnim znanjem strojepisja. Prednost imajo absolventi(ke) ekonomskega tehnikuma. Plača po tar. pravilniku, nastop službe takoj!

Uprava trg. podjetja
»Potrošnje Trbovlje

KMETIJSKE ZADRUGE — ZADRUŽNIKI

Kmetijska zadruga Sevnica prodaja pod zelo ugodnimi pogoji naslednje stroje in osnovna sredstva:

1. računalni seševalni stroj znamke »ALLÉN«, dobro ohranjen;
2. rač. kalkulatorski stroj znamke »ODRNER«, malo rabljen;
3. več pisalnih strojev — uporabnih;
4. razne kmetijske stroje — bi-dra, drva, stiskalnice, sejalnice za žito, sadne škroplilnice, kosilnice za travo, brane, traktorje in druge poljedelske stroje.

Prednost pri nakupu imajo zagruge in soc. gosp. organizacije. Kmetijska zadruga z o.j. Sevnica pokopališča uprava v Zagorju poziva vse lastnike grobov, grobišč in grobnic, da se zglasijo v dnehu od 23. julija pa do 15. avgusta 1957, ob delavskih od 15. ure, ob nedeljah in praznikih od 7-9 ure zjutraj na pokopališču v Zagorju zaradi plačila namajne.

S seboj prinesite potrdila o plačani najemini.

VINOGRAD z mladim sadovnjakom in pridelovalnim gospodarskim poslopjem (1 stanovanjska soba), sončna lega, vsega 62 a, v Posavju, ugodno na prodaj. Naslov v upravi.

VELIK LOKAL DAM V NAJEM za prometni cesti, pripraven za obrt ali trgovino. — Naslov v upravi lista.

ZAHVALA

Pavle Gorhalec iz Velikega Trna št. 4, se najiskrenejše zahvaljuje občinskemu ljudskemu odboru, oddelku za zdravstvo in soc. skrbstvo Videm-Krško, za pomoč, katero mi nudi pri zdravstvenju.

Rešitev magičnega kvadrata iz 28. številke

p2-0

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata iz 28. številke »Zasavskega tednika« se glasi: 1. PLOT, 2. LOPA, 3. OPIS, 4. TAST.

Zreb je pristojil prvo nagrado Mariji BUKOVEC, učenka 7. razreda osnovne šole, pošta Trbovlje II, vas Gabrsko 22 — druga nagrada pa dobi po odločitvi zreba Naška SKOFIC, učenka IV. razreda osnovne šole, pošta Senovo 81.

Vsem ostalim pionirjem in pionirkam, ki jim zreb ni bil naklonjen, za poslano rešitve in pohvale prisrčna hvala.

Lepe pozdrave vsem mladim bralcem!

UREDNIŠTVO

v7-k

1	2	3	4
1	2	3	4
2	3	4	1
3	4	1	2
4	1	2	3

Besede (vodoravno in navpično): 1. velika žival, ki živi na Vzhodu; 2. naše žensko ime (skrajšana oblika); 3. posebna, zelo učinkovita oblika kisika, ki ga uporabljamo za poboljšanje zraka; 4. žensko ime; tudi ime romana francoskega pisatelja Emila Zolaja.

Črke: AAA, I, LL, NNN, OOO, S, ZZ.

Rešitve nam pošljite do nedelje, 28. julija opoldne, na uredništvo našega lista. Za pravilno rešitev imamo pripravljene dve lepi knjižni nagradi (po odločitvi zreba).

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki ste ga obiskovali zadnje šolsko leto, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

UREDNIŠTVO

Najboljši med najboljšimi

V mesecu maju je Aeroklub Cerklja razpisal več nagrad za najboljše naloge o letalstvu. Naslov se je glasil: »Kako si predstavljam sebe kot letalca?«

Omenjeni klub je sprejel iz vsega našega okraja 58 nalog. Posebna komisija, ki je prispela naloge ocenjevala, je smatrala za najboljšo nalogo dijaka Danila Koritnika iz Krškega, drugo Danice Kokalj iz Trbovelj in tretjo Ivana Vinterja iz Sevnice. Vsi trije nagrajenci so se vozili z letalom, to je naslednji štirje: Marjan Flajšman iz Trbovelj, Alojz Fabjančič iz Brezice, Antonija Stern iz Trilšča in Franc Ančimer z Rake pa so prejeli denarne nagrade.

Nagrajencem iskreno čestitamo in jim v bodoče želimo še mnogo uspehov!

Okrajno strelsko prvenstvo v Vidmu-Krškem

Na strelišču v Vidmu-Krškem je strelski odbor iz Trbovelj priredil okrajno strelsko prvenstvo, ki je trajalo od 11. do 14. julija. Na tem prvenstvu se sodelovalo 53 tekmovalcev in tekmovalci iz občin: Trbovlje, Hraštanj, Brezice, Senovo in Videm-Krško.

Pri članih je prvaka iz Vidma-Krškega dosegla ekipa iz 800 krogov. Drugo mesto je zasedla ekipa iz Brezice z 853 krogi, tretja pa iz Senovega z 817 krogi. V ekipnem tekmovalstvu pri mladincih je zmagovalno moštvo iz Vidma-Krškega (830 krogov), drugo pa so bili Brežičani (745 krogov).

Članice so tekmovali z različno puško. Najboljše je izkazala ekipa iz Vidma-Krškega, ki je s 729 krogi zasedla prvo mesto. Njimi je sledila ekipa iz Senovega s 688 krogi.

Člani in mladinci so tekmovali z vojaško puško na 300 metrov. Poleg ekipnega je bilo tudi tekmovalstvo med posamezniki. Vsa prva mesta so zasedli domači strelci, za kar jim je treba izreči priznanje. Končni rezultati pri posameznikih so bili naslednji: člani: 1. Albin Danko, Videm-Krško — 215 krogov, 2. Pavle Kroselj, Videm-Krško — 196 krogov,

Šport v preteklem tednu

PLAVALNI DVOBOJ CELULOZA — RUDAR

Plavalci Celuloze zapustili tekmovalje

Na novem kopališču v Trbovljah je bilo v nedeljo, 14. julija, plavalno tekmovalje med PK »Celuloza« in Vidma-Krškega in plavalno sekcijo SD »Rudarja«. Tekmovalci so bili razdeljeni na dve polovici, in popoldne. Grlati pa je treba, da sodniki iz Ljubljane, ki so bili deležni, niso prišli v Trbovlje, prav tako ni bilo pravilno, da so tekmovalci »Celuloze« pred časom zapustili tekmovalje, sodeč po sponzorirani sodniki obeh strani, ki so bili na voljo. Glavni sodnik je bil dopolnilno Ivko Plesnik, popoldne pa Miha Turk. Sodniki na cilju: Miha Turk in Helena Junc.

Pri tem tekmovalstvu so bili doseženi prav dobri rezultati, vendar so, kakor že omenjeno, plavalci »Celuloze« prenehali s tekmovalstvom, ker se niso strinjali z odločitvijo sodniškega zbora, ki je razveljavil žensko štafeto zaradi nepravilne oziroma hitre predače pri plavalcih »Celuloze«, med Polanco Lilleg in Metko Končiča.

Gledalci so bili zaradi odločitve plavalcev iz Krškega prikrašani za štafeto 4 x 100 m, crawl moški in za waterpolo tekmo.

V posameznih disciplinah sv bili doseženi naslednji rezultati:

400 m crawl, ženske (6 tekmovalci): 1. Branka Grozina (Cel.) 5:49,2; 2. Polanca Lilleg (Cel.) 6:58,5; 3. Manca Kočar (Rud.) 7:08,3; 4. Koritnik III (Rud.) 7:10,7.

400 m vrawl, moški (6 tekmovalci): 1. Jože Zelenšek (Rud.) 5:43,5; 2. Tono Ivaičič (Cel.) 5:44,2.

Kvalifikacijska tekma za vstop v I. consko ligo

Dalmatinac (Split): Rudar 2:0 (1:40). Kvalifikacijske tekme so se pričele, s pričetkom pa je tudi že spaval up, da bomo v prihodnji sezoni v Trbovljah gledali tekme I. cone. Za prva tekma s pravkom nogometne podzveze Split, ki je z moštvo »Dalmatinac«, je pokazala, da nogometno moštvo »Rudarja« s tako igro, ali bolje rečeno s takim napadom ne bo doseglo uspeha. Kaj koristi pozitivna obramba, dobri srednji pomagali, kot so to Šori, Lamovšek in tudi Pristav, ko pa v napadu ni bilo človeka, ki bi izkoristil številne prilikožnosti za doseg gola. Vse preveč preigravanja in kazenskem prostoru in premalo streljanja na gol — to je in ostane rakava rana napadalcev »Rudarja«.

Za tekmo je vladalo veliko zanimanje, saj se je na igrišču zbralo preko 1.000 gledalcev, ki so bili zadovoljni s sojenjem sodnika Bodjulića iz Zagreba, niso pa bili zadovoljni z igro domačega moštva, zlasti še, ker tudi gostje niso pokazali nič posebnega. Odlikovali pa so se s tem, da so bili na prvo žogo, da so bili borbeni in da so lahko prestregli vse višoke žoge, »Rudarja« je imel v mestu.

Za tekmo je vladalo veliko zanimanje, saj se je na igrišču zbralo preko 1.000 gledalcev, ki so bili zadovoljni s sojenjem sodnika Bodjulića iz Zagreba, niso pa bili zadovoljni z igro domačega moštva, zlasti še, ker tudi gostje niso pokazali nič posebnega. Odlikovali pa so se s tem, da so bili na prvo žogo, da so bili borbeni in da so lahko prestregli vse višoke žoge, »Rudarja« je imel v mestu.

Tekmovalje za pokal maršala Tita

Zmagovalci so bili: Svoboda Trbovlje, Rudar Hraštanj in Brezice.

V zasavski nogometni podzvezi je v nedeljo odigrali četrtfinalno tekmovalje za pokal maršala Tita. V nedeljo sta se v Trbovljah igrala hlastniška »Rudarja« in domača »Svoboda«. Tekma je bila dopolnilna in je bila kljub vročini zelo živahna. Po boljši igri je zmagala »Svoboda« s 3:2 (3:1). Navzile temu se pa rezultat prvine glasi 3:5, ker je v moštvo »Rudarja« nastopil igralec Štihar, ki ima zabrpu.

KOSARKA

Tesna zmag »Rudarja« proti Trbovljam. Tekma je bila na igrišču SD »Rudarja« v Trbovljah nočna tekma v kosarkarju med »Proletarcem« iz Zagorja in trbovlskim »Rudarjem«.

»Rudarja« je zmagal s tesnim rezultatom 34:33 (20:15).

Razpis

za vpis v I. letnik rudarskega oddelka INDUSTRIJSKE RUDARSKE ŠOLE V TRBOVLJAH v šol. letu 1957-58.

Pogoji: Kandidat mora z uspehom dovršiti 6. razred osnovne šole ali 2. razred gimnazije, v kolektorskem letu 1957 mora dopolniti 15. leto stanosti, mora biti duševno zdrav in telesno dobro razvit.

Ako kandidati nimajo predpisane izobrazbe, bodo sprejeti le, če z uspehom opravijo sprejemni izpit iz slovenskega jezika in računstva s geometrijo.

Solanje traja 3 leta. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu se absolventi rudarskega oddelka usposablja za kvalificirane delavce rudarske stroke — kopače.

Medolanci, ki se žele vpisati, morajo ravnateljstvu šole predložiti s 30 din kolikovanu prošnjo in z priložiti naslednje osebne dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo;
2. izpisek iz matične knjige rojenih;
3. potrdilo o premoženjskem stanju;
4. potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovelj);
5. potrdilo o višini otroškega dodatka (potrdila od 3 do 5 let so kolikovane prosta).

Med solanjem prejemajo učenci redno mesečno nagrado, in sicer: v I. letniku 2000 din, v II. letniku 3000 dinarjev, v III. letniku 4000 din. Poleg rednih nagrad učenci lahko dobe še osebne mesečne nagrade, katerih višina je odvisna od priidnosti pri učenju.

Učenci dobijo na šoli vsako leto brezplačno vse šolske potrebšline, kakor tudi delovne čevlje, celovno obleko in spodnje perilo.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem popolno oskrbo, t. j. prenočišče, odlično hrano (pet obrokov), pranje osebne perila in delovne obleke, krpanje perila in obleke, ter pomoč pri učenju. Mesečna oskrbovalnina znaša 320 din.

Vpis v šolo traja do 1. septembra 1957.

Ravnateljstvo šole

Razpis

za 6-mesečni pripravilnični tečaj za Dopolno ekonomsko srednjo šolo Slovenije.

1. februarja 1958 se bo pričel nov prvi letnik Dopolne ekonomske srednje šole Slovenije za bivše borec in aktiviste NOV.

Dosedanje izkušnje so pokazale, da ima veliko kandidatov nezadostno osnovno izobrazbo. Nekateri imajo sicer formalne pogoje za vpis, nimajo pa potrebnega znanja. Zato se je Glavni odbor Zveze borcev odločil, da bo organiziral za kandidate 6-mesečni pripravilnični tečaj iz slovenske, matematike, zemljepisa in kenneje. Vsi intereseanti, ki nimajo sprejemnega izpita za višjo srednjo šolo ga bodo morali opraviti pred sprejemnim izpitom v ESSS.

Priglasitve bodo sprejemali samo okrajni odbori Zveze borcev do 25. avgusta 1957.

Obrazce za priglasitve lahko dobite pri okrajnih odborih ZB od 25. julija dalje.

POZIV VSEM UDELEŽENCEM OKTOBRKE REVOLUCIJE V RUSIJI LETA 1917

Okrajni odbor za proslavo velike oktobrske revolucije v Rusiji poziva vse tiste, ki so bili leta 1917 v času zgodovinskih dogodkov v Rusiji, da sporoče svoja imena in natančen naslov na okrajni odbor SZDL Trbovlje, ali pa na uredništvo »Zasavskega tednika« v Trbovljah, Trg revolucije 28.

O nedeljo vsi na Vrhe

Tam, kjer je bila leta 1941 v mesecu Juliju ustanovljena I. revirska četi na Vrheh, se bomo v nedeljo zbrali in počastili praznik vstaje slovenskega naroda, 22. julij.

Občinski odbor SZDL in občinski odbor ZB NOV Trbovlje pozivata vse občane v Trbovljah, da se ta dan zbera na Vrheh.

Na slovesnosti bo sodelovala Delavska godba na pihala »Svoboda Trbovlje-Center« in združeni pevski zbori »Svoboda«. Pričetek slavnosti ob 10. uri dopoldne pred spomenikom na Vrheh.

Vabljeni Odbor

MARIBOR VAS VABI NA

XIV. MARIBORSKI TEDEN

v času od 26. julija do 4. avgusta 1957

Velika manifestacija našega gospodarstva, kulture in športa. Bogata razstava industrijskih proizvodov. Velika izbira kmetijskih strojev. Posebna razstava najboljših štajerskih vin. Pisana modna revija. Mnogo kulturnih in športnih prireditev, med drugimi mednarodne motodirke, velike konjske jahalne, kasaske in preponske dirke itd. — V unionski dvorani cinemascopske predstave. — V gledališču »Celjski grofje«. Na razstavišči koncerti godb na pihala in harmonikarjev.

Za razvedrilo bo na razpolago velik moderen sodoben zabavni park kot avtodromi, vodni vrtljaki itd. Gospodarska razstava bo v novozgrajenih velikih lastnih razstavnih prostorih ob Dravi.

Letos 25-letnica obstoja Mariborskega tedna.

Vstopnice bodo izrebrane — dobilki dragoceni, motorno kolo, pralni stroj, škroplilnice itd.

Na železnici 25 % popust.

FLORENTINA

IX. nadaljevanje

»Gospod Ralf,« reče Jocksen, »v življenju sem imel vedno zgolj težave. Nikoli nisem imel enega samega prijatelja, nikdar ni zame nihče skrbel. Toda jaz imam svoj račun nudim vam pogodbo, in vi lahko na osnovi materiala, katerega vam bom nudil, odločite!«

»In vi, madame Florentina? Zakaj ste se vi odločili delati za...?«

Florentina je sedelapoleg peči. Ogenj ji je osvetljeval obraz in njene črne oči.

»Jaz?« je zaseptala Florentina komaj slšno... »Jaz imam čisto določene namene. Drugačne kot Prosper. Sovražim jih, vse... Toda nikar ne vprašujete!«

PENZION »PRI FLORENTINI«

Tega januarjskega večera leta 1943 je podpisan sporazum o sodelovanju izmed predstavnikov Abwehra, Sonderführerja Ralfa, in angleškega agentoma Prosperja de Zitterja in Florentine Girard.

To sodelovanje je imelo katastrofalne posledice za belgijski pokret odpora, a ravno tako za neštivilne angleške pilote, katerih letala so bila zbita na tla iznad okupacijske cone. Vodjem in funkcionarjem Pokreta odpora so bile odslej nenehno nastavljenе pasti.

To je bil boj, ki je stal življenje neštivilnih ljudi, boj, ki je terjal propast številnih organizacij Odpora.

Nekje mrzle noči januarja 1943. leta se je neki človek nemirno obračal po svoji postelji. V majhni sobi, v ulici Rue Forrester, v središču Bruslja, v Penzionu »Pri Florentini«.

Človek je zelo utrujen, vendar ne more zaspati. V obraz so se mu zarežale globoke gube od utrujenosti. Ta človek je angleški pilot Bill Ragli. Pred 24. urami je prišel v Bruselj. Florentina ga je sprejela in privela iz neke osamelke kmečke hiše, iz Arden.

Bill se nemirno obračal v postelji in nenehno misli na to, kaj bo s strohovitem nalivu in osamelih cestah. Kakšna vožnja? Florentina je vozila z največjo, malone vrto-glavo hitrostjo. Enkrat je Bill pomislil: »Zdaj je vse končano!« Pred njima je zasvetila rdeča svetloba, rdeča luč in reflektorji. Zavore so ostro zaskrpale, voz se je ustavil. Bill je ves prestrašen spoznal nemške uniforme.

»Čestna kontrola — vaše dokumente,« je bilo, slišal iz mraka.

Bill je prenehal dihati. Niti slin ni mogel požreti in velike kaplje znoja so mu polzele po čelu.

Florentina se je mirno nasmehnila in z iztegnjen roko ponudila žandarju svoje dokumente. Potem izmenja z žandarji nekoliko besed, katere Bill ne razume. Žandar se je nasmehnil, vrnil dokumente in dvignil dva prsta h kapi. Tisti hip zaropote motor in vožnja se nadaljuje.

»Majhna riba,« je dejala takrat Florentina. »Za take primere imamo specialne legitimacije.«

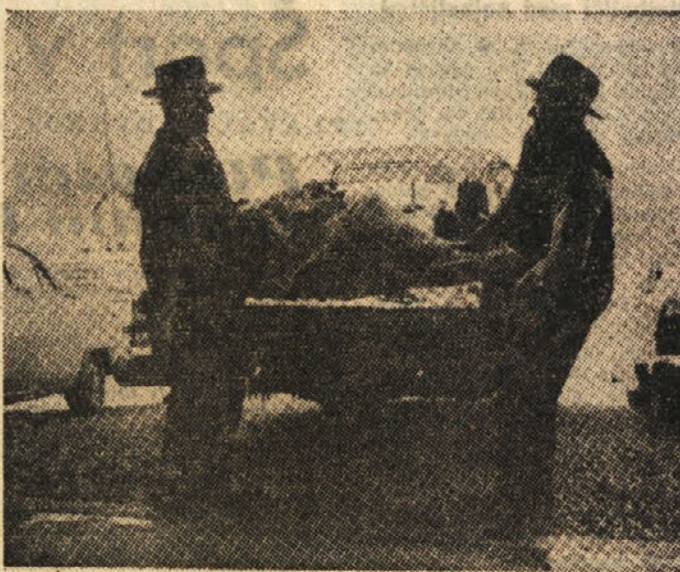
V ulici Rue Forrester, v penzionu »Pri Florentini«, je Bill našel toplo sobo, posteljo, toplo perilo in — novo ime. Pravo belgijsko ime, a poleg tega še povsem pravo legitimacijo. Od tod bo potoval preko Francije do Spanje, a od tam v Anglijo, v svobodo.

Tako mu je vsaj rekla Florentina, širok na okrog znana madame Florentina, ki je že pomagala stotinam angleških pilotov...

Sle ko je že zdavnaj prešla polnočna ura, je Billa premagala utrujenost. Sanjal je o potovanju, ki ga bo odvedel v svobodo. Pozneje se bodo še mnogi angleški piloti, ki jih bo doletela nesreča, odpočili v teh sobah, in bržkone bodo tudi vsi ti sanjali o potovanju v svobodo.

Toda niti vsi ti niti Bill ne bodo toliko srečni, da bi potovali v svobodo...

(Nadaljevanje sledi)

Farmerji v Lancastru manj srečnim ljudem na svetu

Prvi doseženci iz Švice, Nemčije in Holandije so se naselili leta 1683 v Germantownu in prevzeli zemljo, ki jim jo je ponudil v obdelavo kvekerski guverner države Penn.

Danes živi več kot 20.000 menonitov v idilični lancasterski dolini in se v glavnem ukvarjajo s kmetijstvom. Poštenje, čast, enostavno življenje — so glavna odlika njihove vere, kakor tudi prepričanje, da je premožen človek dolžan, da deli plodove zemlje s tistimi, ki jih nimajo. Prav tako so mnogi, da jim je dolžnost, da kjer koli morejo, blage trpljenje ostalih ljudi, in da delajo za mir v svetu in za zblizanje med narodi.

Po drugi svetovni vojni so se tudi menoniti pridružili splošni

akciji za zbiranje hrane in obleke v kraje sveta, kjer morajo živeti v pomanjkanju. Lansko jesen pa so sklenili, da store v tem pogledu še nekaj več in so zgradili malo tovarno za predelavo in konserviranje govejega mesa.

V začetku letošnjega leta je bila tovarna skoncana. Meso kupujejo ali pa ga članj skupnosti poklanjajo tovarni brezplačno. V tovarni delajo plačani delavci, pa tudi ljudje, ki delajo v prostem času zastopni. Poleg te kolonije menonitov jih je drugod v ZDA in v Kanadi skupaj 160.000, ki vsi na ta ali oni način (gradijo hiše za begunce, oblačenjem siromašnih otrok itd.) pomagajo potrebnim ljudem kjer koli na svetu. Začetni uspehi v lancasterski dolini so bili tako ohrabrujoči, da so menoniti tega kraja — kakor smo že omenili — sklenili letošnjo jesen pričeti tudi s konserviranjem sadja in povrtnine, da tako na širši osnovi pomagajo ljudem, ki živijo v pomanjkanju.

DOMISLICE

Papiga se zelo težko nauči pravilne izgovorjave besed, če njen gospodar jeclja.

Ce gre lovec ven s trnkorn, naj ne prinese domov dveh zajcev.

Zenske so strahopetne, ker se celo miške boje, moški so strahopetni, ker se prav te ženske boje.

Ce je ženska z vami zelo ljubezniva, se pozanimajte, kdo je tisti, pri katerem hoče zbuditi ljubosumnost.

Mogoče je tudi vaša žena skromna. Pomislite, če ni morda to dokazala s tem, ko je prav vas poročila.

Kam naj telefoniram, če gasilska postaja gori?

Pajčevine ne ometaj, če imaš mnogo muh v hiši.

Nevesta ima belo obleko v znak veselja, zakaj pa ima ženin črno, še niso ugrabili.

Gentleman s prvega nadstropja

V razkošni hotel na francoski Rivieri je prišel Pierre Chevrolet prikrat in si najel najlepšo sobo. Stanoval je v prvem nadstropju.

Dan pozneje je prišla v hotel Sylvabella Mouson s svojo hčerko Yvonne. Prosti sta bili samo še dve sobi, in sicer ena poleg Chevroletove in druga v drugem nadstropju.

Gospa Mouson je želela stanovati skupno s svojo hčerko in je upala, da bo Chevrolet hotel zamenjati svojo sobo s sobo njene hčerke v drugem nadstropju. Napisala je nekaj vrstic na pisemski papir in ga porinila pod vrata njegove sobe.

Pisala je:

Madame Sylvabella Mouson, ki se je nastanila v sobi poleg Vas, in njena hčerka, ki stanuje v sobi v drugem nadstropju, Vam pošiljata priščne pozdrave. Ker bi želela stanovati skupno s svojo hčerko, Vas najljubšeje prosim, če bi hoteli zamenjati svojo sobo s sobo moje hčerke v drugem nadstropju. — Ali hočete ustreči moji vljudni prošnji? S spoštovanjem...

Drugo jutro je dobila sledeči odgovor:

Pierre Chevrolet se Vama zahvaljuje za Vaše pozdrave in prosi, da odgovorite na moje skromno vprašanje: ali Vaša hčerka pije? S spoštovanjem...

Politični mozaik

PRAV V PARIZU

Da bi dobili podrobnejše informacije v boju proti razhodni politiki, sovjetski ambasadorji v zahodnih državah niso poklicani v Moskvo, ampak v — Pariz. V srečanju ZAHodne Evrope hočejo Rusi izvesti malo, v ostalem legalno, politično demonstracijo.

STAVKE V KINI

Na Kitajskem so te dni stanki. Ne gre za informacijo kakšnega zahodnega lista, ampak za uvodnik partijskega lista »Zen Min Zi Bao«, ki je to napisal v neki svoji nedavni številki. Toda pri tem je zanimivo nekaj drugega: list brani stankovitelje. V članku obrazloži, da so tega kriva »kruta uradna stališča, ki so jih zavzeli nekateri tovariši«. List pravi, da so delavci bili prisiljeni, da stavkajo, ker ni bilo druge rešitve proti birokraciji, ki ni rešila njihovih upravičenih zahtev.

Opazovalci poročajo iz Pekinga, da je uvodnik lista »Zen Min Zi Bao« v stvari praktična predelava Mao Ce Tungove teze z neke nedavne konference, na kateri je stavke kategoriziral kot enega izmed načinov borbe proti birokraciji.

Vsekakor zanimiv pojav...

OBČI SAMOMOR

»Daily Mirror« je imel posebnega dopisnika, ki je poročal o eksplozijah britanske vodikove bombe na Belfišnih otokih. Ta časnikar pa je medtem zlorabil gostoljubje britanskih oblasti. Napisal je: »Svet se zdaj lahko pohvali, da je omogočil obči samomor in ga napravil praktično izvedljivega...«

To piše, ponavljamo, očividce...

VERJAMETE ALI NE

Mednarodna izolacija šli Spanijo, da se poskuša prebiti v svet, Španski tednik »Díaz«, ki je organ Katoliške akcije, piše, da Madrid namerava organizirati kulturno izmenjavo s — Sovjetsko zvezo in vzhodnoevropskimi državami! Najprej bi izmenjala gostovanje baleta. Madrid zahteva Galino Ulljanovo.

Odgovor bo vsekakor zanimiv...

ŠVICARSKA ARMADA

Nedavno je »Times« prinesel zanimive podatke o švicarski armadi. Zanimive zato, ker je Švica nevtralna država, izven blokov, a vendar mora trošiti sredstva za obrambo. V teku zadnjih treh let je Švica porabila 125 milijonov funtov za obrambo. Leta 1957 znaša buđet za te namene 58 milijonov funtov ali 3,1% narodnega dohodka.

»Previdnost je mati modrosti!« pravi star pregovor,

V starinarnici

Mlad arhitekt je rad brskal po raznih starinarnicah, da bi tako prišel poceni do te ali one dragocenosti.

Nekoga dne je spet stopil v starinarnico kraj mesta, ni pa našel nič posebnega v njej. Že je hotel oditi, ko je pri vratih zapazil mačko, ki je lizala mleko iz neke posodice na tleh.

Bill je strokovnjak in je takoj ugotovil, da je ta posodica dragocena redkost. Bila je kovana iz starega srebra. Ob pogledu nanjo mu je začelo srce hitreje utripati. Izgledalo je, da trgovec nima pojma, kakšne vrednosti je ta mala posodica.

Z nakupom je začel silno previdno, da bi prišel do te posodice čim ceneje.

»Neverjetno srčkano mačko imate,« je dejal starinarju. »Ni prevelika, res, prav mlačna je. Takšna, kakršne si moja žena že dolgo želi.«

»Da,« mu je odgovoril trgovec, »zelo pridna je. Brani me, miši, da imam mir pred njimi.«

»Ali bi mi jo hoteli prodati?« je vprašal arhitekt. »Dobro bi vam jo plačal.«

»Ne morem vam jo dati, preveč sem se navadil nanjo.«

Mlad mož pa le ni odnehal. Končno je pogovoril trgovca, da mu jo je prodal za tri sto šilingov, čeprav žival ni bila vredna niti pet šilingov.

»Dobro, naj bo!« je dejal starinar. »Če vam je toliko vredna, imejte jo!«

Arhitekt je hitro našel tri sto šilingov in mačka je bila njegova. Preden je zapustil trgovino, je dejal trgovcu mimogrede: »Tudi tole posodico bom vzel s seboj. Mačka se je najbrž navadila jesti iz nje.«

Trgovec pa je zmajal z glavo. »Nemogoče!« je dejal. »Posode vam nikakor ne morem prodati.«

Spet je skušal arhitekt pregovoriti trgovca, a tokrat je bilo vse zaman.

»Posoda mi je star, zelo dragocen spomin. Ne morem vam je dati za nobeno ceno.«

Silno srame volje in razočaran je mladi mož zapustil starinarnico.

»Zakaj pa gospodu niste dali te posodice?« je vprašal neki drugi kupec, ki je tudi brskal in iskal po starinarnici in je slišal njun pogovor.

»Ker sem ravno s to posodo prodal že do danes sto šestindvajset mačk, mu je z nasmeškom odgovoril starinar.«

POMOČ LJUDEM, KI ŽIVE V POMANJKANJU

Menoniti lancasterskega kraja v državi Pensilvaniji (ZDA) so zgradili v bližini mesta Acrona tovarno za izdelavo konserv, v kateri predelavajo goveje meso in izdelujejo konsve, ki jih bodo razpošiljali brezplačno v razne kraje izven Zedinjenih držav, kjer ljudem primanjkuje zdrave, obilne hrane. Tovarno so osnovali v letošnjem januarju in so že po nekaj mesecih razposiljali v tujino več kot 58.000 kosov govejega mesa v teži po 1 kg. Menoniti so razposiljali ta darila v razne predele Evrope, Bliznjega in Daljnega Vzhoda. Po letošnji četvi pa menoniti nameravajo na podoben način organizirati tudi konserviranje in razpošiljanje sadja in povrtnine, ki jih bodo v obliki daril pošiljali v tuje dežele.

»Tu v lancasterskem kraju imamo preveč hrane, pa smo se odločili, da jo delimo z ljudmi, ki jim primanjkuje,« — je dejal upravitelj te male tovarne.

Menoniti so ena izmed najstarejših verskih sekt v Zedinjenih državah.

E. E. L.

SKRIVNOST SANATORIJA

20

»Halo!« je začel komisar. »Pohitite, Köhler, danes imamo še precej opravkov!«

Hornby se je počutil kakor peto kolo pri vozu. Ne komisar ne njegov asistent se v naslednjih desetih minutah nista zmenila zanj; čepela sta na tleh in odlivala odise čevljev s kosa moca.

»Tako, sedaj pa gledajte, da mi prinesete k tem odličnim primerne čevlje,« je dejal Fuchs, ko sta dobila nekaj parov dobrih odvisov.

»Seveda, kar ste mi jih iz rokava,« je odgovoril mladi mož. »Govorite tako, gospod šef, kakor da ni treba drugega, kot pogledati pod najbližjo posteljo in — hop! — že so čevlji morila pod njo!«

»Opazujte samo pol sekunde rebraste odise doplatov, ki izgledajo skoraj kot novi, tako oster je njihov profil. Stavil bi, da tri kilometre naokoli ne najdeva dveh podobnih čevljev.«

»Upajmo!«

Köhler je pospravil svoje orodje in z izredno skrbnostjo zavl mavčne odise v mehko ruto.

»Sedaj pa na delo!« je dejal podjetno in že je hotel oditi, ko ga je komisar potegnil za rokav.

»Stojte, vzemite gospoda Hornbyja s seboj,« je rekel in Köhler se je nesramno režal.

»In kaj boste sedaj napravili vi, gospod šef?« je vprašal.

»To, kar vi navadno pozabite: razmislijati bom!«

»Pojdite, gospod Hornby, jaz imam precej rahle živce!«

Ce bi kdo naslednjo uro opazoval Wilfrieda Köhlerja, bi prišel do zaključka, da je kriminalistično delo kaj zabaven posel. Zahteval je, da so mu odplni vse omare, skrinje, kovčke in predale, brodil je po vseh zabojih in posodah, stikal pod posteljami in vrag vedi, kje še vse, ter kritično opazoval čevlje na nogah pri vseh gostih in sanatorijskem osebju, profesorjeve čevlje in Hornbyjeve. Zraven pa je zbujal šale, da je vse izgledalo oolj podobno kakšni zabavni družabni igri kot pa resnemu preiskovalnemu delu. Toda samo izgledalo je tako, Köhlerjevam ostrim očem namreč ni ušlo nič.

Ko je komisar Fuchs že kakšne četrte ure hodil okrog gmornja v parku, je ustvarjal videz, da je prišel do nekega sklopa, kajti neznanost hitro se mu je mudilo nazaj v sanatorij. Na stopnicah bi bil kmalu podri hišno strelnico Greto, ki mu je ravno prišla nasproti z cmeom in brisajo iz gornjega nadstropja.

»Halo, lepa gospodična, z vami bi rad zdajle nekaj govoril!« ji je dejal.

Greta pa ni izgledala posebno navdušena za razgovor z njim. Odložila je svoje orodje na omaro z ogledalom v garderobi in odšla s komisarjem v sobo, ki so mu jo v sanatoriju dali pa razpolago, dokler se je tam m.

»Tako, gospodična, sedaj pa sedite in si mislite, da ste doma!« ji je dejal Fuchs dobre volje, toda njegove besede niso dosegle zaželenega učinka. Greta je sedla namreč na krajni rob nekega stola z visokim naslonjalom, kakor da hoče vsak trenutek pobegniti. Potem pa je rekla čemerno:

»Napravite hitro, meni se mudi!«

Fuchs je takrat za hip zamislil z očmi, kakor da je pogledal v prevestilo luč.

»Nekaj vam bom dal,« je rekel dekletu, potem pa jo je naenkrat vprašal:

»Kaj veste o doktorju Warrenu?«

Dekle se je zavrnilo na stolu.

»Nič!« je odgovorila strupeno. »Ne brigam se za druge ljudi, zlasti ne...«

»No!« jo je vprašal, ker ni sklonila stavka.

»Me mu nismo oddile glavle Nobena izmed nas se ne dotakne te polasti, vi pa trdite, da...«

»Počakajte, gospodična, da se biva razumela,« jo je ustavil Fuchs z roko.

»O čem pa pravzaprav govorite? Vprašal sem vas glede doktorja Warrenja, kajne?«

Prvič je bilo na obrazu dekleta opaziti hipen nasmešek, toda takoj nato se je spet našopirjal: »Na skeletu v delovni sobi profesorja je odletela glava, kajne? Ali niste tega opazili? — No, vidite! In vsega smo sedaj krive mi! Zraven pa...«

»Vi govorite torej o skeletu, gospodična? Da, glava mu je odletela, ne samo brada,« se je hotel počutil komisar. »In kdo sedaj trdi, da ste vi oziroma vaše tovarišice storile to?«

»Sestra Agna! V resnici pa je le doktor Warren zadel ob skelet in nesreča se je zgodila. Seveda smo sedaj me to napravile!« je hitela Greta ježno.

»Precej vseeno je, kdo je to storil. Sedaj se hočeva pogovoriti druge, bolj važne stvari, gospodična. Kdaj ste videli doktorja Warrenja zadnjih živga?«

»Včeraj, ko je odhajal iz sobe profesorja Lornssena. In vendar je lobanjo on...«

»Dobro! Torej prišel je iz delovne sobe, kjer je skelet razstavil.«

»Ne, samo glavno mu je oddil!« ga je popravila Greta. »On sam je dejal: mislim namreč doktorja Warrenja —! Če ne bi bil to prokleto lobanje na tla, ne bi vedel o stvari ničesar in imel bi mir! In ko je to rekel, je trepetal tako, da se mi je zasmilil. Najbrž se je bal slege volje profesorja in da bo moral plačati stroške popravila. In sedaj je mrtel! Jaz sem pogosto rekla Mimi, to je druga naša strelnica — da mrtel prinaša v hišo nesrečo, in ta skelet, ali kako se mu že reče, je res izgledal grozno.«

Sapa ji je pošla in utihnila je za trenutek ter gledala svoje rdeče roke.

Komisar se je trudil, da bi iz labirinta njenega pripovedovanja izluščil kaj pametnega. Vse, kar je povedala, je bilo zmešano kot zelje in repa.

»Ali je doktor Warren gledel skeleta rekel to vam?«

Priklimala je.

»Seveda, drugače tega ne bi vedela tako natanko! Spravila sem ga v njegovo sobo, ker se je zibal, kakor da bi bil pijan, v resnici pa je bil samo strašno vznemirjen. Nikdar ne bi pričakovala, da ga more takšna malenkost spraviti tako iz ravnotežja.«

»In kako je bilo potem?«

»Potem mi je rekel tisto o mrtvaški lobanji,« je spet začela.

»Da, to ste že povedali!«

»Pravzaprav nisem tukaj zato, da bi stregla bolnikom, toda sestra Agna se je delala, kakor da ji je doktor Warren vedela briga.«

»Kako? Ali je bila ves čas zraven?« jo je Fuchs vprašal zelo radovedno.

»Prihajala je ravno od zgoraj, ko sva šla po stopnicah navzgor. Pred pa je z njim vedno skrivnostno šušljala in mu delala lepe oči. Zadnje čase pa sta se večkrat prepekala in mislim, da noče o njej nič več, nič slišati.«

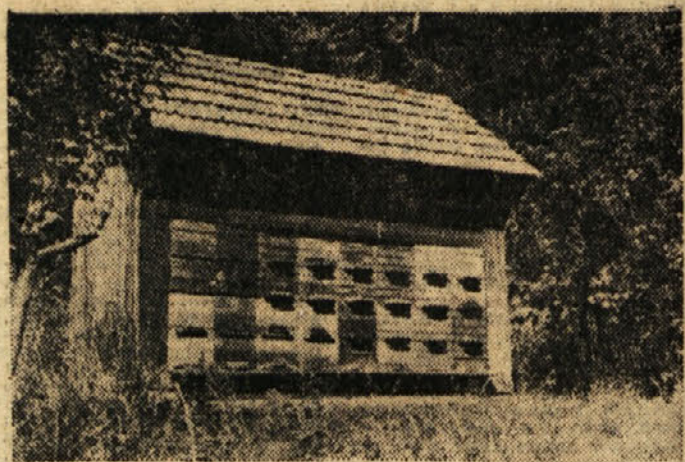
»In kaj se je zgodilo potem, ko ste doktorja Warrenja spravili v njegovo sobo?« je hitro vprašal Fuchs, da bi njene sem in tja begajoče misli koncentriral na določeno točko.

»Rekel mi je: »Hitro odprite okno! In ko sem to napravila in hoteli oditi iz sobe, je dejal tako nekako: »Rad bi vedel, kdo je to storil! Policija mora to takoj vedeti!« — Tako nekako je bilo. Možno je, da je bil doktor Warren zaradi vznemirjenja nekoliko zmeden, kajti kaj briga policijo, če mrtvaška glava pade na tla! In najprej je trdil, da jo je on vrgel na tla. In to je tudi res. Vse skupaj je velika neumnost, kajne? In profesor sploh ni človek, ki bi trpel, da mu pokvarjene stvari nadomestijo uslužbenci.«

Gledala je komisarja, kaj bo rekel. Bila je poročna na to, kar mu je povedala.

Fuchs je globoko vzdihnil. »Vi ste res imenitno deklo gospodična Greta!« jo je pohvalil. Njegove besede so pa zvenele tako, kakor, da mu je težavna da govori ta trenutek take neumnosti.

(Dalec prihodnje)

ČEBELARSTVO JE V ZASAVJU ZELO RAZVITO. PA SE VEDNO PREMALO, SAJ MORAMO MED DOBIVATI IZ DRUGIH KRAJEV. NA SLIKI: ČEBELNJAK V ČEČAH